

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ УНІВЕРСИТЕТ
МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ, БІЗНЕСУ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДУ
ТА ПРОФЕСІЙНОЇ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Кваліфікаційна робота магістра

на тему:

**«СУЧАСНА АНГЛОМОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ Б'ЮТІ ІНДУСТРІЇ
ТА СПЕЦИФІКА ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ»**

Виконала: студентка II курсу
групи ФЛ-23-1мз
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041
Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
Шуляка Олена Євгенівна

Керівник к.філол.н., доц. Чухно Т. В.
Рецензент к. філол. н., доц. Власенко Н. І.

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри

(підпис)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ

Факультет економіки, бізнесу та міжнародних відносин
Кафедра іноземної філології, перекладу та професійної мовної
підготовки

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 20 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

ШУЛЯКИ ОЛЕНИ ЄВГЕНІВНИ

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Сучасна англійська термінологія б'юті індустрії та специфіка її перекладу на українську мову»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) к.ф.н., доцент Чухно Тетяна Володимирівна,

затверджена наказом УМСФ від « _____ » _____ 20 року № _____

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) _____ 2024 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту): трактування поняття «термін»; дослідження термінів б'юті індустрії в практичній площині; аналіз перекладацьких трансформацій; класифікація англійських термінів сфери краси;

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) розглянути поняття «термін» як складника терміносистеми, виявити основні вимоги до терміна; 3) дослідити сучасну термінологію б'юті індустрії; 4) визначити основні способи перекладу англійських термінів;

5. Консультант розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Чухно Т.В., к.ф.н., доц.	06.09.24	06.09.24
Розділ 1	Чухно Т.В., к.ф.н., доц.	02.10.24	02.10.24
Розділ 2	Чухно Т.В., к.ф.н., доц.	01.11.24	01.11.24
Висновки	Чухно Т.В., к.ф.н., доц.	02.12.24	02.12.24

6. Дата видачі завдання 06.09. 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2024	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	червень 2024	виконано
3.	Написання вступу	вересень 2024	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	жовтень 2024	виконано
5.	Написання практичного розділу	листопад 2024	виконано
6.	Формулювання висновків	грудень 2024	виконано
7.	Одержання відгуку та рецензії	січень 2025	виконано
8.	Захист	січень 2025	виконано

Магістрант

_____ (підпис)

О.Є. Шуляка

_____ (ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Т.В. Чухно

_____ (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Магістерська кваліфікаційна робота — 65 стор., 70 джерел.

Об'єкт дослідження: сучасні англомовні терміни б'юті індустрії, які пов'язані з косметикою, засобами догляду, макіяжем, а також стосуються процедурних та технічних аспектів цієї галузі.

Мета роботи: виявити специфічні риси сучасної англомовної термінології б'юті індустрії та розкрити особливості перекладу англійськомовних термінів цієї сфери на українську мову.

Теоретико-методологічні засади: ключові положення теорії перекладу (Т. Р. Кияк, О. Д. Пономарів, С. Баснетт), термінознавства (Д. С. Лотте, Р. І. Дудок, А. С. Д'яков, Т. Р. Куделько), мовознавства (М. П. Кочерган, О. О. Селіванова).

Отримані результати: Отримані результати лінгвістичного аналізу англомовної термінології індустрії краси та особливостей її перекладу на українську мову вказують на важливі теоретичні аспекти вивчення цієї галузі. Проведене дослідження розкриває значення термінологічних одиниць у контексті індустрії краси. Дослідження також підтверджує динамічність та розвиток цієї термінології, зокрема появу неологізмів, що пов'язані з новими трендами та інноваційними технологіями.

Також, дослідження підтверджує, що англомовна термінологія індустрії краси є складною та багатогранною. Вона потребує детального аналізу та правильного перекладу термінів українською мовою, що є важливим для забезпечення точності професійної комунікації. При перекладі таких термінів використовується велика кількість перекладацьких трансформацій, що дозволяє досягти адекватності та збереження експресивності тексту.

Ключові слова: б'юті індустрія, перекладацькі трансформації, термінологія, термін, структурно-семантичний аналіз

SUMMARY

The presented paper gives a detailed analysis of the modern English terminology of the beauty industry and the specific features of its translation into Ukrainian.

The object of the research is modern English-language terms of the beauty industry, which are related to cosmetic products, care products, as well as procedural and innovative technological solutions in this field.

The main purpose of this paper is to identify the specific features of modern beauty industry terminology and to reveal the peculiarities of its translation into Ukrainian.

The theoretical and methodological framework is based on the key principles of translation theory (T. R. Kiyak, O. D. Ponomariv, S. Bassnett). The study presents a wide range of beauty industry terms along with their Ukrainian translations. It explores the nature and characteristics of beauty industry terminology, offering a thematic classification of these terms and an analysis of the most common translation transformations from English to Ukrainian, including modulation, calque, transliteration, and descriptive translation.

The research highlights the role of simple and compound terms, their structures, and models in the formation of beauty industry terminology. It also examines various transformations applied in translating English-language beauty industry texts into Ukrainian.

Keywords: *beauty industry, translational transformations, terminology, term, structural-semantic analysis*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ Б'ЮТІ ІНДУСТРІЇ	7
1.1 Поняття терміна у сучасному мовознавстві.....	7
1.2 Основні ознаки терміна та вимоги до нього в сучасній лінгвістиці.....	13
1.3 Функції термінів та їх структурні характеристики.....	18
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ Б'ЮТІ ІНДУСТРІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	22
2.1 Структурно-семантичні параметри англійськомовних термінів індустрії краси	22
2.1.1 Тематичні групи термінів багатокomпонентних термінів сучасної індустрії краси.....	22
2.1.2 Морфологічні аспекти термінології сфери краси.....	25
2.1.3 Структурні характеристики багатокomпонентних термінів сфери краси.....	29
2.1.4 Семантичні ознаки полікомпонентних термінів індустрії краси.....	35
2.1.5 Неологізми у сфері індустрії краси.....	39
2.2 Особливості перекладу термінів б'юті індустрії з англійської мови на українську	43
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66

ВСТУП

Термінознавство як галузь лінгвістики займається вивченням термінів, їх походженням, систематизацією та функціонуванням. Ця наука виникла через необхідність стандартизації та уніфікації спеціалізованої лексики, яка забезпечує точність професійної комунікації. Предметом вивчення термінознавства слугує термін як поєднання поняття і назви.

Індустрія краси як одна з найважливіших сфер економіки, охорони здоров'я, мистецтва та культури активно впливає на міжкультурне спілкування, створюючи необхідність проведення повної стандартизації спеціалізованої термінології. Англійська термінологія відіграє важливу роль у сучасній б'юті індустрії, оскільки більшість інноваційних технологій, продуктів і маркетингових концепцій походять з англомовного середовища. Детальним дослідженням термінології та поняттям «термін» у лінгвістичній науці займались Т.Р. Кияк, О. Д. Пономарів, Р. І. Дудок, А. С. Д'яков, Т.Р. Куделько, М. П. Кочерган, Д. С. Лотте, С. М. Бурдін, Е. Вюстер, Г. Хейнеман, С. Баснетт. Використання англійської мови як основного джерела формування професійної лексики також підкреслює важливість аналізу процесу перекладу. Адже з якістю перекладу пов'язана і якість надання послуг в цій галузі. Цілком зрозуміло, що правильний переклад таких термінів українською мовою є важливим в процесі забезпечення точності професійної комунікації.

Дослідження галузевої термінології індустрії краси набуває особливої **актуальності**, завдяки стрімкому розвитку міжнародного співробітництва, що також створює потребу у дослідженні способів перекладу англійських термінів цієї сфери на українську мову.

Адже в сучасному світі все частіше з'являються нові косметологічні процедури, інноваційні техніки та методи роботи, новітні апаратні дослідження та косметична продукція. Такий жвавий розвиток індустрії

краси сприяє і появі неологізмів в цій сфері. А сучасна модифікація понятійної бази індустрії краси сприяє поповненню термінології цієї галузі. Тому ця тема і була обрана для більш ретельного дослідження розвитку б'юті індустрії в умовах глобалізації світу.

Незважаючи на значну кількість наукових робіт, присвячених терміну та терміносистемам, англійські терміни індустрії краси залишаються досліджуваними недостатньою мірою.

Саме тому **наукова новизна** полягає у комплексному підході вивчення англійських термінів індустрії краси та їх перекладу з урахуванням особливостей професійного дискурсу, які включають лексичні, стилістичні і культурні аспекти.

Об'єктом дослідження виступають сучасні англомовні терміни б'юті індустрії, які пов'язані з косметичною продукцією, засобами догляду, а також стосуються процедурних та інноваційно-технологічних рішень в цій галузі.

Предметом дослідження є структурні та семантичні характеристики англомовних термінів б'юті індустрії.

Метою дослідження є виявлення специфічних рис сучасної термінології індустрії краси та розкриття особливостей їхнього перекладу на українську мову.

Для дослідження поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- 1) розглянути поняття «термін», визначити його основні ознаки;
- 2) з'ясувати функції терміна у професійному дискурсі та вимоги до терміна;
- 3) проаналізувати різні підходи до семантичної класифікації термінів б'юті індустрії;
- 4) дослідити основні способи перекладу термінів індустрії краси;
- 5) проаналізувати трансформації, які використовуються при перекладі англомовних термінів індустрії краси з англійської мови на українську.

Матеріалом дослідження стали 180 англomовних термінів б'юті індустрії, відібраних із різноманітних англomовних ресурсів, як-от: журнали, глосарії, веб-сайти, рекламні проспекти та статті, присвячені тематиці індустрії краси, джерелами яких слугували переважно онлайн-видання, такі як *Glamour*, *Youbeauty*, *Stylecraze*, *Fashion Dictionary*, *Sheerluxe Beauty Glossary*.

Методи дослідження. Дослідження здійснювалось на основі використання таких методів та прийомів: аналіз та лінгвістичне спостереження, описовий метод, порівняльний аналіз, метод аналізу словникових дефініцій, метод класифікації, перекладацький аналіз.

Практична значущість дослідження полягає у можливості його використання на семінарах з перекладознавчих дисциплін чи практичних заняттях з англійської мови; при укладанні навчально-методичних посібників термінознавчого спрямування; результати роботи можна застосовувати в процесі перекладу текстів професійного характеру.

Робота пройшла **апробацію** на закордонній науковій конференції. Результати дослідження представлені у публікації:

Шуляка О.Є., Чухно Т.В. Специфіка перекладу англomовних термінів сучасної б'юті індустрії: *Collection of scientific papers «SCIENTIA»: IX International Scientific and Theoretical Conference*. Chicago, USA: International Center of Scientific Research, 2024. С. 131-133.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури.

У вступі розкрито актуальність теми та її обґрунтування, сформульовано мету і завдання дослідження, визначено об'єкт і предмет дослідження, а також подано структуру роботи.

У першому розділі подано загальні відомості про термінологію та терміносистеми, із особливою увагою до трактування поняття «термін», вимог до нього і його ознак, як лексичної одиниці. Також розглянуто питання класифікації та функціонування термінів.

У другому розділі запропоновано власний лінгвістичний аналіз англомовних термінів індустрії краси, визначено особливості їхнього перекладу, проаналізовано низку перекладацьких трансформацій. Також наведені приклади застосування цих термінологічних одиниць в англомовних журналах і онлайн-виданнях б'юті індустрії.

У висновках узагальнено результати проведеної роботи. Загальна кількість сторінок 65, кількість використаних джерел 70, лексикографічних джерел 5, джерел ілюстративного матеріалу 14.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ Б'ЮТІ ІНДУСТРІЇ

1.1 Поняття терміна у сучасному мовознавстві

З метою дослідження специфіки перекладу термінів сфери індустрії краси спочатку необхідно розглянути поняття «термін» у мовознавстві. Існує велика кількість визначення поняття «термін» як одиниці термінознавства.

Варто зазначити, що дискусивні наукові теорії значно вплинули на формування концепції визначення поняття «термін». Вони породили безліч суперечок і різноманітних думок серед лінгвістів. І з цим не можна не погодитись, адже історія розвитку науки про терміни дійсно демонструє різні підходи, які часом суперечать один одному. Це пов'язано з різноманітними трактуваннями поняття «термін» та різними підходами до його вивчення в різний час.

У науковій літературі подаються численні визначення, які відображають чіткі аспекти природи терміна та його функціонування. Ми погоджуємося з Т. Р. Кияком, який зазначає, що термін, як і усі інші мовні універсалиї, важко піддається однозначному визначенню, і підтвердженнями цьому стали численні наукові праці провідних зарубіжних та вітчизняних термінознавців [Кияк, 2000].

П. Штепа, у словнику під своєю редакцією, дає не менш значуще значення. Поняття «термін» (від лат. *terminus* – «межа») – це «слово або словосполучення, що позначає спеціальне поняття, яке використовують у науці, техніці або мистецтві». Цікаво, що в деяких дисциплінах, таких як логіка чи математичне числення, «термін» часто використовують як загальну назву для позначення «іменника» [Штепа 2002, с. 36].

О.Д. Пономарів виокремлює, що «термін – це одиниця сформованої термінологічної системи. Вона визначає поняття, його місце в системі інших понять і виражена словом або словосполученням. Терміни є необхідними для професійного спілкування і входять до словникового складу мови, підпорядковуючись її законам» [Пономарів 2002, с. 91].

Р.І. Дудок дає слушне трактування терміну як «мовної одиниці переважно субстантивного характеру, яка позначає певне фахове поняття відповідної субмови, призначене для забезпечення комунікативних професійних потреб» [Дудок, 2011, с 186-187].

Аналізуючи сутність поняття «термін», слід виокремити, що визначення багатьох науковців доповнюють один одного, тим самим пропонуючи багатогранний підхід до розуміння цього явища. Так, П. Штепа пропонує базове значення, що є ключовим для початкового аналізу сутності терміна. А ось О. Пономарів акцентує увагу на системності та впорядкованості термінів, що є критично важливим для їх стандартизації та професійного вжитку.

Л. М. Овсієнко вважає, що терміни є складниками різних терміносистем і характеризуються динамічністю. Він наголошує, що терміни мають здатність змінювати свої значення, набувати нових властивостей, залежно від контексту використання, створюючи термінологічну систему [Овсієнко 2022].

М. Стаховська визначає термін як «одиницю термінологічної системи, яка історично склалася, визначає одне поняття і окреслює його місце в системі інших понять. Термін виражається у словах і словосполученнях, слугує для комунікації й входить до лексичного складу мови, підпорядковуючись її законам» [Стаховська 2001, с. 277].

Автори нового підручника «Фахова українська мова» зазначають: «Термін – це мовний знак, що позначає специфічне поняття у відповідній системі понять» [Васенко, Дубічинський, Кримець 2008, с. 75].

«Словник української мови» підкреслює професійну спрямованість терміну, що означає чітко виражене спеціальне поняття, яке використовується фахівцями різних галузей [Білодід 1980, с. 14].

М. Зубков розглядає «термін», як лінгвістичний символ, що позначає наукове поняття в певній спеціалізації. Науковець акцентує увагу на точності та вузькості його застосування [Зубков 2002].

Такий комплекс визначень допомагає краще розкрити багатогранну природу терміна, адже всі наведені підходи заслуговують на увагу та можуть використовуватись залежно від контексту дослідження. Це підтверджує, що терміни – це не лише слова чи символи, а й повноцінні складові елементи мови, які відіграють ключову роль у науці, культурі та спілкуванні.

Сьогодні лінгвісти виокремлюють дві основні характеристики терміна. Перша характеристика полягає в тому, що він пов'язаний з конкретною науково-технічною сферою. Друга говорить про те, що дефініція терміна розкривається не через його лексичне значення, а через точне наукове визначення.

Виходячи зі встановлених характеристик термінів, формулюється його визначення. Термін – це носій особливої інформації, інструмент пізнання навколишнього світу, слово або словосполучення з певною сферою вживання. Його значення розкривається через визначення. Таким чином, термін має такі релевантні ознаки, як номінація наукового поняття, дефініція та чітко визначене становище в термінологічній системі [Романова 2011].

Аналізуючи наведені визначення терміну, можна виокремити основні характеристики:

- 1) термін – це слово та словосполучення;
- 2) термін формує певну професійну або наукову концепцію;
- 3) термін відноситься до певної галузі або сфери діяльності;
- 4) термін має системний зв'язок з іншими термінами галузі;
- 5) термін володіє спеціальним термінологічним значенням;

б) термін виконує функцію позначення професійного поняття [Карась 2008].

Прихильники структурного підходу вивчають терміни як особливу лексичну одиницю, що може конфліктувати в семантичній і граматичній структурі із загальноживаними словами. Більшість формулюють свою дефініцію «терміна» як слово або словосполучення, що є в одному руслі з думками Т. Кияка. Для того, щоб розкрити природу терміна, доцільно звернутись до словотворчої структури термінологічної одиниці. Найбільш повну класифікацію пропонує сам Т. Р. Кияк.

Класифікація термінів Т. Р. Кияка виглядає наступним чином:

- 1) похідна лексика: а) корінна лексика; б) запозичена непохідна лексика;
- 2) похідна лексика – лексика, утворена за допомогою афіксів;
- 3) складні терміни;
- 4) терміни-абревіатури;
- 5) літерні позначення;
- 6) символи (наприклад: математичні символи, хімічні символи, астрономічні символи, тощо);
- 7) професіоналізми;
- 8) номенклатура [Кияк 2000, с. 13-14].

Можемо виділити, що терміни є і лексичним і номінативними одиницями мови, які належать до спеціалізованої галузі знань. На думку А. Герда існує три позиції стосовно природи терміна. По-перше, термін має те саме лексичне значення, яке виражає. По-друге, його лексичне значення співвідноситься з відповідним поняттям. По-третє, термін збігається з поняттям, але не має лексичного значення. Зрештою, всі позиції мають право існувати, адже при розгляді семантичної структури терміна, ми аналізуємо форму та зв'язки терміна [Герд 1971].

Вивчаючи термін на лінгвістичному рівні, необхідно враховувати понятійний апарат галузі в цілому, що виражається через термінологічну

систему. Особливість терміна полягає у його належності як до загального, так і до наукового знання. Зміст терміна розкривається через його дефініцію, тоді як зміст слова – через лексичне значення.

Ідея про те, що термін треба розглядати як не окремий знак, а як складову частину певної системи, була вперше висвітлена в роботах Д. С. Лотте. Його перші дослідження, опубліковані у 1930 році, заклали основи сучасної термінології. Науковець стверджував, що «терміни не потребують контексту, на відміну від звичайних слів. Це пояснюється тим, що терміни є частиною термінологічної системи, яка забезпечує однозначність значення кожного терміна. У технічному контексті терміни позбавлені багатозначності, яка є притаманною для загальноповсякденної лексики» [Лотте 1961, с. 73].

Варто зазначити, що питання термінології привертало увагу багатьох українських вчених. Зокрема, вагомий внесок у дослідження зробили В.І. Карабан, Т.Р. Кияк, О.М. Науменко, О.Д. Огуй.

Термінологія зазвичай визначається як сукупність лексичних одиниць певної галузі знань, яка відображає її специфіку та лексичний склад. У мовознавстві термінологія має міжмовний вимір, що зумовлено швидким поширенням термінів між мовами через модернізацію та обмін інформації [Процик 2004]. Термінологія як наука займається дослідженням закономірностей розвитку термінів, термінологічних систем та їх функціонування. Основною метою термінології є контроль процесів утворення і використання термінів у різних галузях професійної діяльності. Окрім термінів, термінологія досліджує і терміносистеми – організовані сукупності термінів, які відображають логіко-понятійні зв'язки певної професійної галузі. Таким чином термінологія – це наука, що вивчає терміни, термінологічні системи та комплекси, закони їх створення та функціонування.

Можемо погодитись із О. С. Пертиною, що «різниця між термінологією та термінологічною системою полягає в тому, що термінологія – це сукуп-

ність лексичних одиниць, що поступово формуються відповідно до етапів становлення наукової чи професійної галузі, а терміносистема – це ієрархічна система термінів, впорядкована термінологами та фахівцями у відповідній науковій галузі» [Пертина 2018, с. 64].

Водночас науковець підтверджує, що термінологія – це «сукупність термінів як мовних одиниць, об'єднаних логіко-поняттєвими зв'язками, які відображають відношення, що об'єктивно склались у відповідній галузі, і обслуговують сферу знань, яка пов'язана з її системою понять» [Пертина 2018, с. 62].

Подібний підхід простежується у визначенні, поданому в *The World Encyclopedia Dictionary*, де термінологія описується як «спеціальні слова або поняття, що використовуються у науці, мистецтві, бізнесі або економіці» [WBED 1964, с. 2018].

Важко не погодитись із Г.Т. Крижанівською, яка зазначає, що знання постійно змінюються, і це впливає на розвиток термінології. Нові відкриття розширюють існуючі поняття, уточнюючи їх зміст або додаючи нових відтінків значень або сенсу [Крижанівська 2012].

Термінологічна одиниця, як частина лексичного шару, займає важливе місце у словниковому складі, швидко розвивається, та користується попитом серед фахівців. Це має значення не лише для науковців, але й для перекладачів, які стикаються з викликами при адаптації термінів до особливостей мов перекладу.

Переклад відіграє важливу роль у розвитку термінології, адже забезпечує міжмовний обмін знаннями та збагачення лексикону новими термінами.

За класифікацією Симоненка, переклад має свої специфічні цілі, які полягають у наступному:

- 1) збагатити мову новим лексичними формами;

2) уточнити існуючі терміни та встановити чіткий зв'язок між базовими термінами й запозиченими термінами для кожної концепції [Симоненко 2001].

Контроль за розвитком термінології та її стандартизація є ключовими завданнями термінознавства. Важливим аспектом є створення уніфікованих термінів, що полегшує комунікацію між фахівцями та забезпечує точність і ясність у професійному спілкуванні.

Таким чином, термінологія та терміносистеми є ключовими елементами мовного обміну в сучасному світі. Їх вивчення сприяє не лише збереженню та передачі знань, але й вдосконаленню професійної комунікації.

1.2 Основні ознаки терміна та вимоги до нього в сучасній лінгвістиці

Розмежування термінів і слів загальноживаної мови є однією з ключових проблем термінознавства. Термін має ряд ознак, які відрізняють його від слів загальноживаної мови. Проте однією з найважливіших ознак є ступінь спеціалізації значення, що залежить від сфери застосування.

Залежно від ступеня спеціалізації значення терміни можна поділити на три групи:

1) загальнонаукові терміни, які використовуються майже в усіх галузевих термінологіях, наприклад: *system, trend, concept*, тощо. Слід зазначити, що ці терміни в межах конкретної термінології можуть набувати конкретизованого значення;

2) міжгалузеві терміни – це терміни, які використовуються в суміжних або навіть у віддалених галузях;

3) вузькоспеціальні терміни – це слова чи словосполучення, які відображають специфіку конкретної галузі [Азарова 1994].

При визначенні термінів необхідно враховувати їх основні ознаки, які включають семантичні, формальні, прагматичні та функціональні вимоги.

До найголовніших ознак та властивостей терміна відносять:

- 1) однозначність (свiввiднесеннiсть терміна з поняттям, що усуває несуперечливiсть семантицi);
- 2) вiдсутнiсть синонiмiв у межах однiєї термiносистеми;
- 3) повнозначнiсть (вiдображеннiя мiнiмальної кiлькостi ознак в значеннi терміна, достатнiх для iдентифiкацiї поняття);
- 4) вiдповiдностi нормам мови (усуненнiя вiдхилень вiд фонетичних i граматичних норм, уникненнiя професiйних жаргонiзмiв);
- 5) лексична i формальна стислiсть;
- 6) вмотивованiсть;
- 7) систематичнiсть (вiдображеннiя зв'язку поняття з iншими в системi поняттями);
- 8) загальноприйнятiсть (застосуваннiя термiнiв в професiйнiй комунiкацiї);
- 9) iнтернацiональнiсть – прагненнiя до однаковостi або близькостi форм, збiгом змiсту термiнiв, що вживаються в декiлькох нацiональних мовах;
- 10) свiввiднесеннiсть з фаховим поняттям;
- 11) сучаснiсть (замiна застарiлих термiнiв сучасними еквiвалентами);
- 12) милозвучнiсть, зручнiсть вимови (уникненнiя асоцiативної неблагозвучностi) [Д'яков 2000; Романова 2011; Кияк 2000].

Найважливишими ознаками є свiввiднесеннiсть з фаховим поняттям, точнiсть та системнiсть. Водночас вимоги однозначностi та стислостi, не завжди є обов'язковими для термiнологiчних одиниць. Це пояснюється тим, що бiльшiсть технiчних термiнiв є багатокомпонентними сполуками, або мають декiлька варiантiв використання залежно вiд контексту.

М. П. Кочерган пропонує схожий список ознак терміна, водночас додаючи ще декілька ознак, які є не менш важливими. Згідно з автором, термін має такі ознаки:

- 1) системність – кожен термін належить до терміносистеми і своє значення отримує саме в цій терміносистемі;
- 2) наявність дефініції – термін визначають, а не тлумачать);
- 3) тенденція до моносемантичності – у межах свого термінологічного поля, термін повинен мати тільки одне значення;
- 4) відсутність експресії;
- 5) стилістична нейтральність [Кочерган, 2002, с.219].

Розглянемо детальніше кожен ознаку.

Системність – одна з найважливіших умов існування терміна. Кожен термін називає поняття та займає певне місце у системі понять, що відображає наукову теорію або технічну класифікацію. Ця належність терміна до системи є суттєвою ознакою, яка відрізняє термін від загальноживаних слів.

На думку Д. С. Лотте, лексико-семантична система термінів базується на ієрархічних відносинах між поняттями. Для термінології ключовою є не тільки мовна форма терміна, скільки логічна структура системи понять. У цьому сенсі Лотте наголошує, що системність термінів визначається насамперед їх зв'язками в межах ієрархії понять, а не лише мовними особливостями [Лотте, 1961].

За словами Симоненка, системність терміна слід розглядати у двох аспектах: словотворчому та концептуальному. При цьому концептуальна (логічна) системність не завжди співпадає зі словотворчою. Системність є не лише основоположною характеристикою термінології, але й вважається однією з ключових вимог до неї [Симоненко, 2001].

Абсолютна і відносна однозначність (або моносемія) є ключовою ознакою термінологічних систем. Полісемія (багатозначність) – є небажаним явищем для термінології, оскільки вона порушує відповідність між

термінами і позначуваними ними символами. Зокрема, Д. С. Лотте наголошував, що полісемія є шкідливим явищем у термінологічних системах. Варто зазначити, що однозначність терміна полягає не лише у тому, щоб мати одне значення, а й в ідентичному сприйнятті та однозначному описі у терміносистемі, до якої він належить. Наприклад терміни *mesotherapy* або *hyperpigmentation* є широко використовуваними та однозначними. Термін *mesotherapy* позначає ін'єкційні процедури для покращення стану шкіри, а термін *hyperpigmentation* описує явище надмірного накопичення меланіну в окремих ділянках шкіри. Хоча вони мають різне значення, їх використання не викликає двозначності, оскільки кожен термін чітко відповідає своїй концепції в даній терміносистемі.

Точність. Ця вимога впливає з того, що спеціальні поняття мають чіткі межі, які встановлюються науковими визначеннями – дефініціями. Точність терміна полягає у відповідності його значення реальному об'єкту, який він описує. Терміни з невизначеним явищем або відсутність наукових інструментів для вимірювання їхньої точності позбавляють термінів наукової цінності.

Сутність поняття, що позначається терміном, стає зрозумілим завдяки його дефініції – короткому логічному визначенню, яке вказує на істотні ознаки об'єкта або явища. Проте, за твердженням авторів нового підручника «Фахова українська мова», у термінознавстві існує таке поняття, як «хибноумотивований термін». Воно стосується термінів, які через низку причин можуть втрачати точність або набувати неправильного значення. Причинами цього можуть бути: хибне значення; зміна ознак поняття; перенесення назви одного предмета або явища на інший, що має подібні, але інші ознаки: прагнення притаїти знання дійсних ознак предмета [Васенко, Дубічинський, Кримець 2008, с. 81].

Вмотивованість – це мовна форма терміна, яка сприяє розумінню позначуваного ним поняття без необхідності звертатись до словників. Ця вимога полегшує усвідомлення та запам'ятовування терміна. Залежно від

мовної форми терміни можуть бути повністю мотивованими, частково мотивованими або немотивованими. Повністю мотивовані терміни – це такі, мовна форма яких повністю відображає їхнє значення. Такі терміни можуть бути можуть бути: одноелементними та багатоелементними.

Частково-мотивовані терміни – це такі, де одні елементи залишаються зрозумілими, а інші залишаються без пояснення. [Бойко 2018].

Як підкреслюють автори підручника «Фахова українська мова», «з точки зору термінознавства, всі терміни залишаються умотивованими» [Васенко, Дубічинський, Кримець 2008, с. 80].

Семантична цілісність спеціального значення терміна є важливою ознакою його вмотивованості. Вона забезпечує терміносполученням збереження свого синтаксичного значення незалежно від кількості компонентів, а також гарантує стійкість та відтворюваність у мові. Це дозволяє чітко розмежовувати терміни та терміносполучення (складні терміни).

Стилістична нейтральність терміна. Забезпечує точність і уникнення зайвих асоціацій, що сприяє легшому розумінню поняття, наприклад: *skin, wrinkles, nail*.

Відстуність синонімів. Синоніми часто розглядаються як «явище дублікатів». Вони не мають емоційної виразності чи стилістичного протиставлення. Синоніми є ідентичними з точки зору значення, і кожен з них відноситься до одного й того ж самого об'єкту, виконуючи одну й ту ж саму функцію. Синонімію в термінології теж вважають негативним явищем.

Повнозначність терміна. Відображає мінімальну кількість характеристик, які необхідні для ідентифікації поняття, яке цей термін позначає. Наприклад: *cleanser – a substance that cleanses something, especially a cosmetic product for cleansing the skin* – «засіб для очищення – речовина, яка щось очищає, особливо це може бути косметичний засіб для вмивання та очищення шкіри». Термін *cleanser* називає поняття, але при цьому описує базові характеристики цього поняття. Багато термінів охоплюють лише деякі

з головних характеристик, і не завжди основні. Таким чином, кожен термін дає назву поняттю, але його точність і цілісність можуть змінюватись від того, які характеристики він висвітлює.

Милозвучність та сучасність. Вимога милозвучності має два аспекти. По-перше, терміни повинні бути зручними для вимови. По-друге, слово не повинно викликати негативних асоціацій, коли його використовують поза науковою сферою. Вимогу сучасності можна досягти через відмову від застарілих слів, та їх заміну новими. Наприклад: *coffee face scrub, chemical-peel active ingredients, mesotherapy, mesotherapy cocktail* [Glossary of Beauty Terminology, 2024]. Ці термінологічні сполучення є новими у сфері б'юті індустрії.

Приналежність до фахової мови. Для термінів важливо належати до термінологічного контексту, належати до спеціалізованої сфери (фаховості) [Ліпінська 2007, с 32].

Отже, терміни мають бути стилістично витриманими виразними чітко витриманими за змістом, влучними, виразними, ясними та запам'ятовуваними. Це необхідно, адже вони використовуються професіоналами для запобігання технічним і лінгвістичним помилкам.

1.3 Функції терміна та його структурні характеристики

Індустрія краси, звісно, має свою фахову мову, яка відповідає усім вимогам та має усі належні особливості. Серед цих належних особливостей можна виокремити певну структуру термінів: переважно навантаженість іменників, в основному в однині; дієслова здебільшого у формі інфінітива; прикметники, дієприкметники та дієприслівники. Як стверджувалось раніше, за будовою терміни можуть бути: прості терміни, складні терміни, терміносполуки та аббревіатури. До простих термінів відносяться власні та запозичені терміни. Похідними є ті, що утворені шляхом суфіксації або префіксації. Складні терміни складаються з декількох основ. Терміносполуки

мають різноманітні структури зокрема: прикметник з іменником, іменник з іменником, дієслівна форма з іменником) [Абабілова, Білокамінська 2015].

Розглянемо докладніше ці структури:

1) основне навантаження на іменники, більшість з яких вживаються у однині: *hair care, skin care, surface-level wrinkle reduction, skin barrier-strengthening benefits, gentle cleanser, skincare formulas* [Fashion Dictionary 2006].

2) дієслова, переважно вживаються, у формі інфінітива, наприклад: *Mesotherapy is a treatment that **involves** teeny-tiny injections of popular ingredients **to promote** collagen and elastin, while boosting your cell metabolism* [Scin-Care Glossary 2018].

3) прикметники, які займають важливу частину лексичного складу: ***super sensitive skin, brightening eye mask, dry hair care, hyaluronic acid, unconscious facial movements*** [Glossary of Beauty Terminology, 2024].

4) дієприкметники та дієприслівники, які теж займають невелике місце в лексичному складі, наприклад: *pigment-producing cells, photosensitising agents, mattifying anti-pimple products, refreshing wash gel, dermatologically tested* [Fashion Dictionary 2006].

Аналіз термінології індустрії краси показує, що серед однослівних термінів переважають іменники, а прикметники використовуються як атрибути в терміносполуках таких як: *water loss, female hair, thirsty skin, skincare ingredient, sun damage, eyebrow perfecter, high-definition cosmetic sponge applicator, rinse-free clean* [Fashion Dictionary 2006].

Найпоширенішими є терміни, що складаються лише з іменників, наприклад: (*lip creams, salon treatments, skin texture, cell regeneration, skin type, skin smooth, nail polish, body wash, coffee face scrub, night cream*). Також зустрічаються терміни, де іменники можуть утворювати іншу частину мови за допомогою суфіксів: *facial peeling gel, healthy skin microbiome, oily skin* [Scin-Care Glossary 2018]. Наприклад у термінологічному словосполученні

healthy skin microbiome, слово *healthy* («здоровий») за допомогою суфікса *-y* з іменника *health* перетворилось у переметник.

Вимоги до термінів є важливим аспектом термінології, оскільки вони визначають функціональність термінів у професійному мовленні та здатність чітко передавати поняття. Як було зазначено раніше, ключовими вимогами до терміна є точність, системність, однозначність та вмотивованість. Ці вимоги залишаються фундаментальними, проте їх реалізація залежить від специфіки сфери, в якій використовується термін. Тому важливою є здатність термінів виконувати певні функції, які забезпечують їх ефективне застосування в професійному контексті.

Розглянемо основні функції термінів.

Перша функція – словотворча здатність (дериваційність). Ця функція обумовлена тим, що від коротких термінів зручно утворювати похідні слова за допомогою префіксів або суфіксів. Наприклад: *pigment* – *pigmentation* (утворене за допомогою суфікса *-tion*). *Hyperpigmentation* (утворене за допомогою префікса *-hyper*).

Усі терміни виконують номінативну та семантичну функції, але характер їх реалізації може різнитись. Терміни називають поняття, але роблять це по різному, з різним ступенем точності. Тому важливо підкреслити, що терміни здатні виражати поняття, на відміну від непохідних слів, що є одною з основних особливостей їх функціональної структури. Відсоток мотивованих термінів вищий, ніж мотивованих лексичних одиниць. Однак це не означає, що семантична функція терміна прирівнюється до дефінітивності. У зв'язку з дослідженням номінативної та семантичної функцій термінів слід зазначити важливість питання точності терміна [Кияк 2000; Щерба 2006].

Наступна функція – комунікативна, яка характеризується передачею певних значень зі встановленням зворотнього зв'язку. Таку функцію іноді називають інформативною. В процесі пізнання можна стверджувати, що термін виконує когнітивно-інформативну функцію. Терміни

використовуються як засоби комунікації для передачі досвіду, знань і інформації, тим самим передаючи знання в просторі та часі.

Із комунікативною пов'язана прагматична функція, яка залежить від стосунків між учасниками комунікації, конкретних умов і сфери спілкування. Вона також впливає на реципієнта. Однак сфера застосування цієї функції дуже вузька [Д'яков 2000].

Також існує окрема функція класифікації та систематизації. У процесі здобуття наукових знань люди класифікують певні об'єкти або явища, групуючи їх за спільними ознаками. Ця функція є важливою у термінології, оскільки термін є невід'ємним елементом певної системи, займаючи в ній визначене місце [Щерба 2006]. Тому функцію класифікації та систематизації варто виділити окремо, оскільки вона має специфічний характер у термінології.

Отже, у цьому розділі виокремлено основні поняття, пов'язані з термінологією та терміном, з яких можна зробити такі висновки:

1. Термін – це слово або словосполучення, яке пов'язане з науковим поняттям, є частиною терміносистеми та займає в ній чітко визначену позицію. Зміст терміна та лексичне значення, хоча й є однорідними категоріями, проте мають суттєві відмінності.

2. Термін має низку важливих вимог, серед яких основні: точність, системність, однозначність, вмотивованість та співвіднесеність з фаховим поняттям.

3. Термін виконує усі функції, які властиві лексичним одиницям загальної мови. Термін позначає предмет або явище певної сфери діяльності та відповідні їй поняття, фіксуючи, зберігаючи та передаючи інформацію про них. Професійна спрямованість накладає свою специфіку на функції терміна, зокрема функцію класифікації, яка є більш властивою для терміна ніж для загальнономовних лексичних одиниць. Термінологія є важливим інструментом для пізнання світу. Завдяки точним термінам ми маємо можливість

уточнювати та доповнювати його. У цьому контексті терміни є ключами до систематизації знань про специфічні явища та об'єкти конкретної галузі.

4. Переклад – основний фактор збагачення термінології. Переклад сприяє поширенню термінів та створенню нових лексичних одиниць, відіграючи важливу роль в еволюції мови. Важливість відтворення термінів у перекладі зростає з розвитком людських знань у сучасному суспільстві, що призводить до збільшення інформації та появи нових термінів.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ Б'ЮТІ ІНДУСТРІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

2.1 Структурно-семантичні параметри англійськомовних термінів індустрії краси

2.1.1 Тематичні групи полі компонентних термінів сучасної індустрії краси. На нашу думку, першим етапом нашого дослідження має стати розподіл термінів сучасної індустрії краси по тематичним групам. Сфокусувавшись на категоризації термінів за функціональними групами, можна детально описати процес їх формування відповідно до цілей, категорій продуктів і специфічних характеристик.

Розгляд фактичного матеріалу дозволяє розподілити терміни індустрії краси на такі групи:

- 1) функціональні терміни;
- 2) терміни, що описують косметичні засоби;
- 3) терміни, що позначають компоненти складу;
- 4) терміни, що позначають ефект;
- 5) терміни, що можуть описувати стан;
- 6) терміни, що позначають назви процедур;

Функціональні терміни. Описують цілі або потреби, які вони позначають. Їх можна поділити на три групи:

1) доглядові засоби (*skin care, hair care*) або антивікові засоби (*anti-aging, anti-wrinkle, lifting*). Наприклад, *antiaging* часто використовується для опису засобів естетичної медицини, спрямованих на омолодження;

2) продукція для макіяжу та інструменти (*makeup brushes, cosmetic sponges vegan makeup brushes, contour kit, makeup blenders, high-definition cosmetic sponge applicator, all-in-one palette, false lash faker, eyelash curlers*).

3) специфічні дії продукту, наприклад терміни для позначення дії або результату (*natural-looking makeup, cat's eye shortcut, cake-y looking face*). Термін *maskara* – «туш для вій», означає засіб у декоративній косметиці, який може надавати різні ефекти в макіяжі. Серед спеціалізованих термінів, пов'язаних з тушшю, можна виділити: *volumizing* – «той, що надає об'єму», *waterproof* – «водонепроникний», *lengthening* – «той, що надає подовження вій», *curling* – «той, що забезпечує завивку», похідне від слова *curly* – «кучерявий».

Терміни, що описують косметичні засоби. Ця група включає терміни для опису засобів догляду за:

1) обличчям (*a gentle cleanser, brightening eye mask, hydrating facial oil, anti-wrinkle cream, facial peeling gel, facial scrubs face cream, clarifying face masks, enzyme peel, refreshing wash gel, face masks for dry skin, anti-aging products with pimple-fighting properties*);

2) губами (*lip creams, lip balm, lip scrub, lip oil*);

3) волоссям (*dry hair care, basic hair care, conditioner for dry hair, hair masks*);

4) бровами (*brow scrub, eyebrow nourishing oil, eyebrow serum*);

5) загалом за тілом (*moisturizing cleansing milk, body wash, fragrance-free skincare products, hand cream, foot cream, shower gel*).

Також група включає терміни для позначення косметичних засобів у декоративній косметиці для:

1) обличчя (*concealer, bronzer, powder, mattifying foundation, blush, highlighter, brightener*);

2) губ (*lip gloss, lip line, lipstick*);

3) брів (*brow gel, eyebrow perfecter*);

4) очей (*liquid eyeliner, mascara, eyeshadow*);

5) нігтів (*nail polish, gel polish, nail and cuticle oil*);

Терміни, що позначають компоненти складу. Терміни цієї групи описують активні компоненти косметичних засобів індустрії краси (skincare ingredients). Це можуть бути:

1) кислоти, які використовуються в косметологічній сфері і включають такі речовини: *hyaluronic acid, salicylic acid, sodium lauryl sulphate*. Також у складі косметичних засобів часто зустрічаються продукти з активними компонентами як-от: *hyaluronic urea serum* – «сироватка з гіалуроновою кислотою»;

2) екологічні інгредієнти: *vegan* – «веганський, той що не містить компонентів тваринного походження»;

3) багатофункціональні елементи: *ceramides* – «кераміди», *extremolytes* – «екстремоліти», *fermented blends* – «ферментовані суміші», *essential fatty acid* – «незамінні жирні кислоти», *non-greasy formula* – «нежирна формула»;

Терміни, що позначають ефект. Терміни цієї групи описують результати застосування косметичних продуктів, такі як:

1) омолоджувальні ефекти: *lifting effect, plumping, smoothing, tightening*;

2) ефекти свіжості: *brightening, hydrating, moisturizing, refreshing*).

Варто звернути увагу на синонімію термінів *moisturizing* та *hydrating*. Обидва стосуються зволоження, але з різними аспектами. *Moisturizing* позначає процес збереження вологи у шкірі для уникнення сухості. *Hydrating* вказує на насичення водою шкіри для підтримання її водного балансу;

3) захист та заспокійливість: *restructuring, nourishing, anti-inflammatory, clarifying*;

4) ефект через використання декоративної косметики; *mattifying, self-tanning products, glowing with health*;

Більшість англійських термінів цієї групи мають суфікс *-ing* (*Participle I*), який надає словам дієслівного характеру, вказуючи на дію або процес.

Терміни, що можуть описувати стан. Ця група включає терміни, які описують стан або ознаку шкіри, а також стан обличчя. Розглянемо приклади термінів індустрії краси:

1) терміни, що позначають тип або стан шкіри: *oily skin, mature skin, sun-damaged skin, brighten skin, super sensitive skin, thirsty skin*;

2) терміни, що описують стан обличчя: *slacker-looking complexion, plumper-looking complexion, bright complexion*;

3) терміни, що описують проблеми або захворювання шкіри: *comedones or blackheads, allergy-prone skin, eczema, atopic dermatitis, severe itching, frown lines, premature wrinkles, red spots and rashes, to diffuse redness, acne-prone skin*; терміни *hyperpigmentation* та *dark skin patches* позначають проблеми, пов'язані з пігментацією шкіри.

Терміни, що позначають назви процедур або косметичних методик.

Ця група зазвичай включає однокомпонентні терміни. Багато з них є неологізмами, запозиченими з англійської мови, і часто перекладаються на українську так само, як звучать в оригіналі, наприклад: *sclerotherapy, microblading mesotherapy*.

Таким чином, термінологія індустрії краси є динамічною та багатогранною, постійно збагачується новими одиницями, які відображають сучасні тенденції та запити галузі.

2.1.2 Морфологічні аспекти термінології сфери краси. Фактичний матеріал нашого дослідження підтвердив, що сучасна термінологія сфери краси демонструє широкий спектр термінологічних одиниць і словосполучень, які постійно розширюються, що створює підґрунтя для подальшого аналізу їхніх структурних особливостей. Вивчення термінології є важливим для глибшого розуміння наукової галузі, адже терміни є ключовими одиницями спеціалізованої лексики. Англomовна термінологія сфери краси потребує ґрунтовного аналізу термінологічного словотвору. Однією з важливих ознак англomовних термінів б'юті індустрії є їхня морфологічна структура. За морфологічною ознакою терміни поділяються на прості і складні.

До простих термінів відносимо такі:

- 1) *hair* – «волосся»;
- 2) *care* – «догляд»;
- 3) *eczema* – «екзема»;
- 4) *pimples* – «прищі»;
- 5) *cream* – «крем»;
- 6) *acid* – «кислота»;
- 7) *serum* – «сироватка» [Scin-Care Beauty Glossary, 2018].

Серед роширених способів термінотворення нами було виділено афіксальний спосіб. Так, за допомогою суфіксів, як-от: *-tion*, *-er*, *-y*, *-ity* були утворені такі однокомпонентні терміни:

- 1) *-tion* (*discoloration*, *inflammation*, *exfoliation*);
- 2) *-er* (*tanner*, *primer*);
- 3) *-y* (*oily*);
- 4) *-ity* (*elasticity*);

Префіксальний спосіб також виявився активним:

- 1) *re-* (*rejuvenation* – «омолодження»);
- 2) *non-* (*non-comedogenic* – «некомедогенний», *non-greasy* – «нежирний»);
- 3) *ultra-* (*ultra-fine* – «надтонкий, ультратонкий»);
- 4) *hyper-* (*hyperpigmentation* – «гіперпігментація»);
- 5) *anti-* (*anti-wrinkle* – «проти зморшок», *anti-pimple* – «проти прищів»);

Для простих термінів поширеним є спосіб словоскладання, який поєднує декілька основ в одне ціле. Серед термінів індустрії краси можемо виділити такі, як:

- 1) *goosebumps* – «гусяча шкіра або мурахи по шкірі», де *goose* – «гуска» та *bumps* – «виступи, горбики»;
- 2) *newcomer* – «новинка», де слова *new* (новий) та *comer* (той, хто приходить)
- 3) *whiteheads* – «білі вугри», де слова *white* – «білий», *heads* – «голови або вершини».

4) *lightweight* – «легка текстура», де *light* – «легкий», а *weight* – «вага».

5) *skincare* – «догляд за шкірою», де *skin* – шкіра, а *care* – «догляд»

6) *haircare* – «догляд за волоссям», де *hair* – «волосся» *care* – «догляд»

7) *eyelash curlers* – («використовувати щипці для завивки вій»). У цьому терміносполученні слово *eyelash* є складним словом, яке складається з основ: *eye* («око») та *lash* («вія»).

Розглянувши прості терміни, доцільно зазначити, що у сфері індустрії краси їх кількість є незначною. У ході дослідження було виявлено, що багатокомпонентні англійські терміни складають переважну більшість і виявились багаточисленними у досліджуваній сфері краси.

Аналіз структурних особливостей багатокомпонентних термінів показує, що англійська та українська термінологічні системи реалізують морфологічні та синтаксичні способи творення багатокомпонентних найменувань. Морфологічна структура дає змогу стверджувати про системний характер термінології, оскільки вона відображає категоріальну приналежність термінів і їхню позицію в термінологічній системі [Karamysheva 2012].

На думку М. Кочергана, багатокомпонентні терміни – це конструкції з двох або більше слів, кожне з яких має власне значення. Науковець наголошує, що ці слова об'єднані синтаксичними відношеннями і взаємодіють у межах певної граматичної структури. Такі вислови є невід'ємною частиною речення, але можуть також функціонувати самостійно. М. Кочерган порівнює їх з «будівельними матеріалами» мови, які додають гнучкості та різноманіття мовному вислову» [Кочерган 2002, с. 307].

Г. О. Хацер теж стверджує, що «багатокомпонентний термін – це синтаксична конструкція, що виконує функцію номінації професійного поняття у межах певної термінологічної системи, складається із повнозначних елементів із підрядним зв'язком та побудована за граматичними правилами відповідної мови» [Хацер 2018, с. 283].

В більшості наукових праць з терміносистеми англійської та української мови подано класифікацію багатокomпонентних термінів, які складаються з трьох, п'яти або більшої кількості компонентів.

У ході дослідження було детально проаналізовано 180 термінів у сфері б'юті індустрії. Їх можна охарактеризувати за структурою (кількістю компонентів у складі):

1) двокомпонентні терміни, які складаються з двох компонентів: один з яких є головним, а інший залежний від головного: *sun damage, brighten skin, contour kit, eyebrow perfecter, makeup blenders, self tanner, lip creams, brow scrub, hair masks, frown lines, loss of elasticity, hyaluronic acid, premature wrinkles, lipid barrier, nail polish, body wash, bright complexion, face moisturizer, night cream, skincare hero, hormonal changes, skin smooth, skincare routine, skin type* [Scin-care Glossary, 2018, Fashion Dictionary, 2023]. Наприклад, в даному словосполученні *hyaluronic acid* слово *acid* – «кислота» є основним компонентом терміну, а залежним словом є *hyaluronic*, що означає «гіалуроновий» – це прикметник, який описує кислоту. Можемо описати інше словосполучення *lipid barrier* – «ліпідний бар'єр». Головним словом є *barrier* – «бар'єр», а залежним є *lipid* – «ліпідний» – прикметник, що уточнює, який саме бар'єр, вказуючи на ліпіди як його складову.

2) трикомпонентні терміни, що складаються з трьох слів, де залежні слова визначають різні аспекти значення головного слова: *coffee face scrub, sun-damaged skin, facial peeling gel, dead skin cells, guard skin's fairness, beach ready skin, dark skin patches, pigment-producing cells, anti-wrinkle creams, deep frown eyes, vegan makeup brushes, plumper-looking complexion* [Scin-care Glossary, 2018, Fashion Dictionary, 2023].

Наприклад у терміні *coffee face scrub* – «скраб для обличчя з кави», який складається із трьох іменників, слово *scrub* – «скраб» є головним словом, яке визначає тип продукту. Залежними словами виступають слова: *face*, яке уточнює, для якої частини тіла призначений скраб, та слово *coffee*, яке вказує на основний інгредієнт, що використовується в продукті.

3) полікомпонентні терміни, які містять чотири або більше компонентів. Як і у трикомпонентних термінах, залежні слова уточнюють різні аспекти значення головного компонента: *cutting-edge anti-ageing methods, surface-level wrinkle reduction, skin barrier-strengthening benefits, high-intensity focused ultrasound, gold standard for anti-ageing, high-definition cosmetic sponge applicator, spot-treat shiny areas, chemical-peel active ingredients, fragrance-free skincare products, bouncier and younger-looking skin* [Cosmetics and makeup Vocabulary, 2024].

Наприклад, розглянемо терміни *cutting-edge anti-ageing methods* («передові методи боротьби зі старінням») та *chemical-peel active ingredients* («активні інгредієнти хімічного пілінгу»). В першому терміні головним словом виступає слово *methods* – «методи», а залежними словами будуть складні прикметники *cutting-edge* та *anti-ageing*. У прикметнику *cutting-edge*, слово *cutting* утворилося від дієслова *to cut*, та має суфікс *-ing*, що вказує на динамічний або прогресивний характер. Прикметник *anti-ageing* утворений за допомогою префіксації, де префіксом є *anti-*, який має значення «проти» і додає відтінок протидії чомусь. А інше слово цього складного прикметника *ageing* («старіння») походить від дієслова *to age* із суфіксом *-ing*, що означає процес або дію.

У другому терміні головним словом є *ingredients* – «інгредієнти», а залежними словами будуть *chemical-peel* та *active*. Словосполучення *chemical-peel* є двокомпонентним складним іменником. Прикметник *chemical* визначає основне слово *peel*, уточнюючи, що це хімічний вид пілінгу. Інше слово *active* є простим одиничним прикметником у цьому терміносполученні.

2.1.3 Структурні характеристики багатоконпонентних термінів індустрії краси. За. В. Карабаном, складні багатоконпонентні терміни характеризуються такими моделями: **N+N; N+N+N; (N+Part.I)+N; (N+Part.II)+N; (Adj.+Part.I)+N; (Adj.+Part.II)+N** [Карабан, 2018].

У ході цього дослідження було виявлено одно-, дво-, три-, чотири- та п'ятикомпонентні терміни у термінології б'юті індустрії. Найчастіше зустрічаються такі моделі сполук: **N+N**, **Adj+N**, **Part II+N+N**. Серед сполук, із чотирьох або п'яти компонентів можемо виділити: **Adj+N+N+N+N**, **N+Prep+Adj+N**, **Adj N+Adj+N**.

Особливу увагу слід звернути, що семантичні та граматичні характеристики багатокомпонентних термінів демонструють переважання одиниць із відносно стійкими зв'язками між компонентами. Ці терміни здатні репрезентувати певну галузь знань, структуровану на логіко-семантичних поняттях, а також утворювати синоніми без втрати семантичної узгодженості [Sager 1990].

Для сфери краси багатокомпонентні терміни, які утворюються шляхом поєднання двох або більше компонентів, виявились багаточисленними, серед яких слід виділити:

1) іменникові словосполучення, у яких іменник виступає головним словом. Наприклад: *skin care* – «догляд за шкірою», *hair care* – «догляд за волоссям», *water loss* – «втрата води», *skin care products* – «засоби для догляду за шкірою», *self-tanning products* – «засоби для автозасмаги», *male skin* – «чоловіча шкіра», *female hair* – «жіноча шкіра», *skin science* – «наука, яка вивчає шкіру», *surface level wrinkle reduction* – «зменшення зовнішніх зморшок», *skincare ingredient* – «інгредієнт у догляді за шкірою», *skincare formulas* – «формули у догляді за шкірою», *sun damage* – «пошкодження від сонця», *contour kit* – «набір для контурінгу», *eyebrow perfecter* – «засіб для «ідеальних» брів», *makeup blenders* – «спонжі для макіяжу», *lip creams* – «креми для губ», *brow scrub* – «скраб для брів», *false lash faker* – «накладні вії», *salon treatments* – «салонні процедури», *conditioner for dry hair* – «кондиціонер для волосся», *hair masks* – «маски для волосся», *frown lines* – «зморшки» [Scin-Care Beauty Glossary, 2018]. Наприклад у терміні *skin care*, обидва компонента є іменниками, але головним виступає іменник *care* який визначає процес, а *skin* вказує, що догляд спрямований саме на шкіру. В

іншому ж іменниковому словосполученні *water loss*, головним є іменник *loss*, який визначає стан втрати, а іменник *water* уточнює, що в даному випадку втрачається саме вода.

2) прикметникові словосполучення, де прикметник є головним елементом, як-от: *water-free* – «безводний», *anti-inflammatory* – «протизапальний», *anti-aging* – «антивіковий», *allergy-prone* – «схильний до алергії», *oily* – «жирний», *acne-prone* – «схильний до акне», *non-greasy* – «нежирний», *super sensitive* – «дуже чутливий» [Cosmetics and makeup Vocabulary, 2024].

Наприклад у словосполученні *allergy-prone*, яке є складним приметником, утвореним за моделлю *N+Adg* (іменник+прикметник), де слово *allergy* є першим компонентом – іменником, який визначає головне поняття: алергію, реакцію організму на подразники. *Prone* – другий компонент, прикметник, який означає («схильний до чогось»).

3) словосполучення, що містять дієслівну або дієприкметникову частину, наприклад: *nourishing face mask* – «живильна маска для обличчя», *natural-looking result* – «результат природнього вигляду», *mattifying mask* – «матуюча маска», *refreshing wash gel* – «освіжаючий гель для вмивання», *to boost the hydrolipidic barrier* – «підвищити гідроліпідний бар'єр», *sun-damaged* – «пошкоджений від сонця», *bouncier and younger – looking* – «більш пружний і молодий на вигляд», *genetically modified* – «генетично модифікований», *pigment-producing* – «той, що виробляє пігмент», *slacker-looking* – «більш розслаблений на вигляд», *to ensure a long-lasting look* – «забезпечити вигляд (макіяж) який довго тримається» [Glossary of Beauty Terminology, 2024; Fashion Dictionary, 2023].

Розберемо словосполучення *nourishing face mask*, де дієприкметником є слово *nourishing*, який вказує на дію чи стан. А дієслівна частина наявна у словосполученні *to boost the hydrolipidic barrier*, в якому головним словом є дієслово *to boost*.

Також багатокомпонентні терміни можна класифікувати за типами у залежності від структури словосполучення, моделі терміна, тобто за синтаксичними структурами. Результати проведеного аналізу дозволяють виділити такі типи при дослідненні термінів індустрії краси:

Тип 1. *N+N*. Як стверджувалось раніше, існують терміни, які складаються з двох, трьох або більше іменників і уточнюють один одного:

- 1) *skin care products* – «засоби догляду за шкірою»;
- 2) *sun damage* – «пошкодження від сонця»;
- 3) *vegan makeup brushes* – «веганські пензлі для макіяжу» ;
- 4) *contour kit* – «набір для контурінгу»;
- 5) *makeup blenders* – «спонжі для макіяжу»;
- 6) *lip creams* – «креми для губ»;
- 7) *salon treatments* – «салонні процедури» ;
- 8) *hair masks* – «маски для волосся» ;
- 9) *skin texture* – «текстура шкіри»;
- 10) *skincare routine* – [Glossary of Beauty Terminology, 2024].

Тип 2. *(Adj+N)+N*. Ці терміни містять прикметник та іменник, а також можуть включати додаткові уточнювальні іменники, наприклад:

- 1) *male skin* – «чоловіча шкіра» ;
- 2) *female hair* – «жіноче волосся»;
- 3) *fermented blends* – «ферментовані суміші»;
- 4) *gentle cleanser* – «м'який очищувач»;
- 5) *dry hair care* – «догляд для сухого волосся»;
- 6) *basic hair care* – «базовий догляд за волоссям»;
- 7) *frown lines* – «лінії від нахмурення»;
- 8) *premature wrinkles* – «передчасні зморшки» ;
- 9) *dark skin patches* – «темні кола під очима»; [Fashion Dictionary, 2023].

Тип 3. *P1 (Participle 1) or P2 (Participle 2)+ N*, наприклад:

- 1) *age-related changes* – (*P2*) – «вікові зміни»;

- 2) *self-tanning products* – (P1) – «засоби для автозасммаги»;
- 3) *well-studied skin care* – (P2) – «добре засвоєний догляд за шкірою»
- 4) *cake-y looking skin* – (P1) – «обличчя, на якому дуже багато тонального засобу»;
- 5) *de-puffed eyes* – (P2) – «розпухлі очі» ;
- 6) *dead skin cells* – (P2) – «відмерлі клітини шкіри»;
- 7) *water-based moisturisers* – (P2) – «зволожуючі засоби на водній основі»;
- 8) *sun-damaged skin* – (P2) – «шкіра, пошкоджена сонцем» [Scin-Care Glossary, 2018].

Структура *P1* виражає якість або ознаку, властиву предмету, тоді як *P2* може вказувати на стан або результат дії.

Тип 4. Структура термінів, *V + N*, наприклад:

- 1) *to conceal imperfections* – «приховати недоліки» ;
- 2) *to disrupt the skin barrier* – «порушити шкірний бар'єр» ;
- 3) *to exfoliate skin* – «відлущувати шкіру»;
- 4) *to produce excess sebum* – «виробляти надлишок шкірного себуму»;
- 5) *to guard skin's fairness* – «зберігати світлість шкіри» [Scin-Care Glossary, 2018].

Тип 5. Терміни, що містять у собі форму з *Adverb*. Ці терміни включають прислівник, який виконує функцію посилення або уточнення дії чи стану, наприклад:

- 1) *genetically modified organisms* – «генетично модифіковані організми» – *Adv+Ved+T*;
- 2) *dermatologically Tested* – «дерматологічно протестовано» – *Adv+Ved*;
- 3) *oily skin* – «жирна шкіра» – *Adv+N*;
- 4) *scaly patches of skin* – «лускаті ділянки шкіри» – *Adv+N+Prep+N*;

- 5) *healthy skin microbiome* – «здоровий мікробіом шкіри» – Adv+N+N;
- 6) *essential fatty acid* – «незамінні жирні кислоти» – Adj+Adv+N;
- 7) *teeny-tiny injections* – «крихітні ін'єкції» – Adj+N [Fashion Dictionary, 2023].

Тип 6. Це структура *N + Ving*, або *(N + Ving) + N*, наприклад:

- 1) *skin-rejuvenating benefits* – «переваги омолодження шкіри»f;
- 2) *pigment-producing cells* – «клітини, які утворюють пігмент»;

Тип 7. (*Adj + Adv*) + *N*, наприклад:

- 1) *natural-looking result* – «результат природнього вигляду»;
- 2) *bouncier and younger-looking skin* – «більш пружний і молодий на вигляд» ;
- 3) *plumper-looking complexion* – «обличчя, яке виглядає більш пухким» [Fashion Dictionary, 2023].

Тип 8. Прийменникові структури (*Prepositional Phrases*). Це структури, які містять прийменник, створюючи прийменникові словосполучення наприклад:

- 1) *loss of elasticity* – «втрата еластичності»;
- 2) *trace of make-up* – «сліди від макіяжу»;
- 3) *face masks for dry skin* – «маска для обличчя з сухим типом шкіри»;
- 4) *scaly patches of skin* – «лускаті ділянки шкіри» [Glossary of Beauty Terminology, 2024]. В наведених прикладах прийменниками є *of* та *for*.

Наступною морфологічною структурою серед термінів індустрії краси є аббревіатури. Згідно з дослідженням Бойко І. І., аббревіатури класифікуються на три види:

- 1) власне-ініціальні, ті які утворюються за допомогою перших літер складових слів;

2) ініціально-комбіновані, ті які містять як самостійні, так і службові частини мови;

3) частково-ініціальні, ті які формуються шляхом скорочення одного з компонентів складного терміна [Бойко 2019].

У цій роботі вдалось описати декілька абревіатур які є власне – ініціальними, а саме:

- 1) *Intense Pulsed Light (IPL)*;
- 2) *Genetically Modified Organisms (GMO)*;
- 3) *High-Intensity Focused Ultrasound (HIFU)*;
- 4) *Sun Protection Factor (SPF)* [Glossary of Beauty Terminology, 2024].

2.1.4. Семантичні ознаки полікомпонентних термінів індустрії краси. Як показало наше дослідження, у будь-якому терміні відбуваються певні семантичні процеси, як за рахунок внутрішніх зв'язків самого терміна, так і за рахунок зовнішнього впливу сусідніх елементів і зв'язків, що утворюють термін в цілому, особливо внутрішньо-системні мікрополя. Чим складніша структура терміна, тим слабша семантична зв'язність та вища семантична незалежність окремих компонентів.

У процесі дослідження виникла необхідність дослідити семантичні особливості кожного терміну, а саме набір значень, відтінків, які має словосполучення або термін. Семантичні ознаки означають, як саме слово вживається, яке значення воно несе в різних контекстах, і як його сприймають носії мови. Семантичне значення слова дозволяє зрозуміти не тільки семантичний зміст, але й емоційні ознаки терміна. Це особливо важливо для спеціалізованих термінів, наприклад для термінів індустрії краси. Термінологія сфери краси має свої семантичні особливості, незважаючи на специфіку своєї природи. Аналіз цих особливостей дозволяє стверджувати про наявність широкого спектру випадків полісемії, значної кількості евфемізмів і метафор.

Полісемія. Проведене дослідження дає можливість констатувати, що полісемія є небажаним явищем для будь-якої термінологічної системи. Це пов'язано з тим, що полісемія порушує гармонію між термінами і символами, які вони позначають. Слід пам'ятати, що однозначність терміна – це, не єдине значення, яке має слово, а те, як воно розпізнається і визначається в термінології, до якої воно належить. Питання вивчення полісемії у термінології досліджували у своїх працях такі люди, наприклад як Нікітіна Ф. [Нікітіна 1978].

Утім, як показало наше дослідження, явище полісемії властиве термінам сфери краси, але воно проявляється не зовнішньо, а у формі внутрішньої полісемії. Можемо навести такі приклади, як-от:

1) *to highlighte* – має основне значення «освітити щось» або «зробити акцент». У термінології індустрії краси, це є косметичний засіб для освітлення ділянок на обличчі, який називається *highlighter* «хайлайтер» та створює ефект сяйва. Також використовується у догляді за волоссям, для освітлення кольору волосся.

2) *to glow* – «світитись або випромінювати світло». У термінології індустрії краси є значення у догляді за шкірою, а саме ефект здорової шкіри, яка сяє (*glow skin*). У косметиці або макіяжі це означає засіб, що додає шкірі сяяння (*glowlotion*).

3) *mask* – є «предметом, що закриває обличчя». Має значення у сфері догляду за шкірою, що очищує, зволожує або насичує поживними речовинами, наприклад *face masks, masks for dry skin, nourishing face mask, clarifying face masks* або ж це може бути засіб у догляді за волоссям, наприклад *hair mask*.

4) *to peel* – «відлущувати щось». У косметології є дуже поширене значення, а саме видалення верхнього шару шкіри, щоб оновити клітини, наприклад: *chemical peeling*. Також це може означати засіб у догляді за шкірою, що може виконувати функцію для оновлення клітин (*chemical-peel active ingredients, peeling lotion, facial peeling gel*).

5) *to lift* – основне значення: «піднімати або переміщати щось». А ось у косметології це означає, наприклад «процедура підтягнення шкіри» (*face lift*) або «ефект, який утвориться у результаті процедури» (*lifting affect*) Також є значення у макіяжі, метод фарбування брів, що означає «підняті брови» (*brow lift*).

Фактичний матеріал дослідження продемонстрував активне використання **метафор** в сфері краси. Наявнісь образних значень в косметичній термінології характеризується наявністю метафор позначення функцій або ознак термінів. Розглянемо приклади з метафорами:

1) *thirsty skin* – «зневоднена шкіра». Слово *thirsty* («спраглий») метафорично описує стан шкіри, що потребує зволоження. Тобто *thirsty skin* дослівно («спрагла шкіра, шкіра, яка потребує води»).

2) *cat's eye* – «котяче око», техніка макіяжу, яка імітує форму котячого ока за допомогою підводки для очей. Передбачає нанесення ліній підводки вздовж верхньої повіки з характерним подовженням у зовнішньому куточку ока.

3) *gold standart* – «золотий стандарт», метафора для позначення найкращих продуктів конкретної категорії у косметології.

4) *frown lines* – «нахмурені» лінії, тобто зморшки від нахмурення. Метафора описує мімічні лінії на обличчі, які виникають через часте нахмурення брів.

5) *visible youth* – «помітна молодість». Метафоричне словосполучення, де слово *visible* («помітний») підкреслює явні ознаки молодості шкіри.

6) *beach-ready skin* – «шкіра, яка готова до «пляжу», де *beach* – «пляж», *ready* – «готовий». Метафора описує доглянуту шкіру, підготовлену до перебуваннями під сонцем, асоціюється з привабливістю.

1) *to guard skin's fairness* – «зберегти світлий тон шкіри». Слово *guard* означає «сторожити або охороняти», метафорично позначає захист світлого відтінку шкіри від сонячного впливу, тобто збереження рівного тону або світлого відтінку шкіри обличчя.

2) *skincare hero* – «герой у догляді за шкірою», де *hero* означає «герой». Метафора представляє найефективніший продукт, як «рятівника» шкіру від проблем.

3) *sun-damaged skin* – «шкіра, пошкоджена сонцем». Метафора зображає сонце як агресивний фактор впливу на шкіру.

4) *coffee face scrub* – «скраб для обличчя, що містить каву». Використання слова *coffee* створює асоціацію з бадьорістю, надає свіжості та пружності, натякаючи на здатність засобу ніби як «розбудити шкіру», особливо при ранковому використанні.

5) *cake-y looking skin* – «шкіра, з ефектом маски». Метафора порівнює надмірно нанесений макіяж, переважно з великою кількістю тонального засобу, із товстим шаром крему на торті, що створює неестетичний та непривабливий вигляд.

В індустрії краси часто використовують **евфемізми** – терміни, які описують властивості або ефекти продукту, уникаючи прямих негативних асоціацій. Вони створюють позитивні, привабливі чи естетичні образи. До таких термінів належать:

1) Текстура та ефекти продукту:

a) *lightweight texture* – «легка текстура». Термін вказує на комфорт та зручність продукту, який не створ «важкість» на шкірі, та асоціюється з комфортом.

b) *lifting effect* – «ліфтинг ефект», або процедура, для підтягую чого ефекту шкіри, але без прямого натяку на старіння. Асоціюється з молодістю без згадки про зморшки.

2) Візуальні властивості шкіри:

a) *plumping* – «наповнення, збільшення». Термін описує ефект об'єму, наприклад, губ чи шкіри, підкреслюючи молодість без натяку на втрату об'єму.

b) *smoothing* – «згладжування». Наголошує на гладкість шкіри з позитивним відтінком, уникаючи акценту на зморшках або нерівностях.

c) *brightening* – «освітлення». Вказує на висвітлення пігментних плям чи корекцію тону шкіри, але не згадує негативні аспекти, як-от темні плями під очима чи пігментацію.

d) *bouncier and younger-looking skin* – «шкіра, яка виглядає пружніше та молодше». Вираз *bouncier* асоціюється з пружністю й підкреслює позитивний опис здорової шкіри.

3) Терміни для опису властивостей продукту:

a) *acne-prone skin* – «шкіра, схильна до акне», де *acne* – назва хвороби («акне»), що означає велику кількість висипань, а *prone* – «схильний до чогось». Вираз вказує на схильність шкіри до висипань, без прямого натяку на проблемну шкіру.

b) *non-comedogenic* – «некомедогенний». Описує продукт, який не містить інгредієнтів, які здатні викликати комедони на шкірі, акцентуючи увагу позитивному складі продукту.

2.1.5. Неологізми у сфері індустрії краси. Особливу увагу слід приділити неологізмам, які відіграють важливу роль у текстах індустрії краси. Нові розробки вчених, винаходи або створення предметів, що сприяють розвитку і прискорення темпу споживчого життя, зумовлюють появу неологізмів (від давньогрецького «*neos*» – новий, та «*logos*» – слово).

Неологізми характеризуються новизною для більшості носіїв мови. Так О. Карпіловська визначає термін «інновація», як нове явище в мові, що відображає найактивніші прояви мовної динаміки [Карпіловська 2002].

На думку Фішера «слово або лексикалізоване словосполучення» є новим, якщо воно не включене до загальноприйнятого словника стандартної англійської мови» [Fischer 1998, с. 3].

Аналогічно, М Янссен у своєму дослідженні вказує, що «будь-яке слово» яке через свою новизну не потрапляє до морфологічної бази даних словника, слід вважати «неологізмом» [Janssen 2002, с.7].

Індустрія краси демонструє інтенсивний процес оновлення лексики через збільшення кількості неологізмів завдяки запозиченню. Неологізми відображають інноваційність галузі, зокрема в назвах нових косметичних процедур та засобів.

За А. Байрачною неологізми поділяються на три типи: лексичні, семантичні, авторські та аббревіатури [Байрачна, 2014].

Лексичні неологізми – це слова або словосполучення, утворені за існуючими в мові моделями або запозичені з інших мов. Вони часто асоціюються з новими інгредієнтами, ефектами або методами у догляді. Наведемо приклади лексичних неологізмів в індустрії краси:

1) *tint* («відтінок») – це засіб декоративної косметики, що надає кольору губам або шкірі завдяки вмісту кольорового пігменту.

2) *goosebumps* («гусяча шкіра, або «мурахи по шкірі») – термін, який описує невеликі горбики на шкірі, що з'являються через холод або емоційний стан. У контексті догляду за шкірою почав використовуватися відносно недавно з появою засобів для боротьби з цією проблемою.

3) *vegan sheet mask* («веганська тканинна маска») – термін, що позначає маски, які не містять у складі інгредієнтів тваринного походження. Виник у зв'язку з популярністю етичної косметики в індустрії краси.

4) *mattifying foundation* («матуючий тональний крем») – це новий тип тонального засобу, продукт, що вирівнює тон та зменшує блиск на шкірі, роблячи її матовою. Став популярним продуктом серед власниць із жирним типом шкіри.

5) *newcomer* («новинка») – термін, де слово *new* – «новий», а слово *come* – «приходити». У сучасному світі сфери краси, слово набуло нового значення, завдяки маркетингу. Його використовують для опису продукту, який нещодавно з'явився на ринку. Зберігаючи своє початкове значення «новачок», слово отримало додаткову концепцію, що підкреслює новизну в даній сфері.

Семантичні неологізми – це слова, що вже існували у мові, але з часом набули нових значень. У б'юті індустрії вони використовуються для опису нових ефектів, інгредієнтів або процедур, адаптуючи старі терміни до нових реалій. Наведемо приклади семантичних неологізмів:

1) *primer* – («праймер») утворене від слова *prime* («первинний»), позначає базовий засіб у макіяжі, який наноситься першим.

2) *skin barrier function* – («функція бар'єру шкіри»), термін, де слово *barrier*, яке означає «перешкода», набуло нового значення як природний захисний шар шкіри, що підтримує її ліпідно-водний баланс та захищає від зовнішніх впливів.

3) *plumping fine lines* – термін, в якому слово *plump* («пухкий» або «повний») набуло нового значення. В індустрії краси воно використовується для опису косметики, яка додає об'єму шкірі або губам, роблячи їх вигляд більш повним.

4) *clarifying face masks* – термін, у якому слово *clarifying* («прояснювати») у косметології позначає глибоке очищення шкіри від бруду, жиру і відмерлих клітин.

5) *hydrating face mask* – термін, де слово *hydrating* («гідратація»), у косметології означає не просто «зволоження», а й підтримання водного балансу шкіри та боротьбу з її сухістю.

Індивідуально-стилістичні неологізми (авторські). За класифікацією А. Байрачної індивідуально-стилістичні неологізми – це слова та словосполучення, створені певним автором або брендом для досягнення стилістичного чи експресивного ефекту [Байрачна 2014]. Вони часто використовуються в рекламі та описах товарів, щоб виділити продукт і надати йому унікальної індивідуальності.

Наведемо приклади авторських неологізмів:

1) *skincare hero* – «герой у догляді за шкірою». Вираз використовується для опису продукту, який є «головним героєм» у догляді за шкірою. Це

залучає увагу до продукту, створює враження унікального статусу, що виділяє його серед інших засобів.

2) *beach-ready skin* – «шкіра, яка готова до пляжу». Термін використовується для опису добре доглянутої шкіри. Він викликає асоціації з красою та свіжістю, підкреслюючи ідеальний вигляд шкіри навіть у пляжних умовах.

3) *to boost the hydrolipidic barrier* – «підвищити гідроліпідний бар'єр». У цьому терміні фраза *to boost the barrier* («зміцнити бар'єр») має маркетинговий хід і підкреслює позитивний вплив продукту на шкіру. Водночас «гідроліпідний бар'єр» є науковим терміном, що надає довіри й асоціюється з активним доглядом.

Авторські неологізми сприяють підвищенню цінності продукту та ефективному приверненню уваги споживачів.

Сучасна англійська мова активно використовує **телескопію** як спосіб утворення нових лексичних одиниць. Цей процес особливо поширений у сфері неологізмів, де створюються інноваційні слова шляхом з'єднанням в одне ціле декілька основ. За словами А. Лерера, «телескопія» – це спосіб словотвору, що поєднує частини двох (або більше) слів в одну лексичну одиницю з накладанням морфем [цит. за Lehrer 1996, с. 356].

Розглянемо приклади телескопії серед термінів сфери краси:

1) *liplicious*, де початок слова *lipstick* («помада») поєднано з кінцем слова *delicious* («смачний»). Цей термін позначає бальзам для губ м'яких кольорів і з тонкими фруктовими ароматами

2) *lipclick*, де початок слова *lipstick* («помада») поєднано з цілим словом *click* («натискати, клацати»). Цей термін позначає засіб для губ, при використанні якого потрібну клацнути або натиснути, щоб використати продукт.

Таким чином, телескопія дозволяє поєднувати кілька слів у нове, що зберігає значення обох компонентів, створюючи нові терміни, які активно використовуються у професійній лексиці, зокрема у сфері індустрії краси.

Аналіз семантичних і структурних особливостей англomовних термінів сфери краси засвідчує їхню цікавість. Особливої уваги заслуговують структурні моделі, які охоплюють прості (однокомпонентні) терміни та складні (багатокомпонентні) термінологічні словосполучення. Варто зазначити, що англomовна термінологія сфери краси багата на метафоричні конструкції, інноваційні телескопічні конструкції та неологізми. Приклади однокомпонентних та багатокомпонентних термінів відображають високий рівень спеціалізації галузі. Така структурна різноманітність дозволяє англomовній термінології сфери краси бути гнучкою, точною та ще більше розвиватись у подальшому.

2.2 Особливості перекладу термінів б'юті індустрії з англійської мови на українську

Важливість перекладу для розвитку термінології важко переоцінити. Однак, щоб виконати належний переклад, перекладач повинен володіти як лінгвістичною інтуїцією, так і глибокими знаннями термінології рідної мови. Механічне запам'ятовування та відтворення термінів без глибокого розуміння їх суті може призвести до суттєвих помилок у перекладі.

Зазвичай за основу багатокомпонентних термінів беруться найбільш уживані і загальноприйняті термінологічні одиниці. Особливі труднощі перекладу викликають саме вони, оскільки їх значення не завжди точно відповідає значенню складових елементів. До того ж, порядок розташування компонентів в атрибутивній групі може змінюватись, що також створює труднощі для перекладачів [Сніговська 2016].

Для забезпечення якісного перекладу, особливо у випадку з термінами, важливим є не лише володіння лінгвістичною інтуїцією, а й розуміння основ перекладацьких трансформацій. Сучасні дослідження перекладацьких трансформацій здебільшого базуються на концепції П. Ньюмарка, який

розмежовує методи та процедури перекладу. На його думку, метод перекладу проявляється на рівні всього тексту, тоді як процедура перекладу працює з реченнями чи меншими мовними одиницями [Newmark 1998].

Водночас класифікація окремих трансформацій може викликати дискусії. Наприклад, одна й та сама трансформація може бути віднесена до різних груп залежно від підходу дослідника. Так С. Максимов відносить компенсацію як до лексичних, так і до граматичних трансформацій, тоді як Л. Науменко класифікує її виключно як граматичну [Науменко 2011; Максимов 2012].

У цьому дослідженні ми базувалися на класифікації В. Карабана, який класифікував перекладацькі трансформації за такими видами: лексичні, граматичні або лексико-граматичні, які поєднують елементи обох [Карабан 2018].

Науковець зазначає, що «перекладацька лексична трансформація – це зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу та мовленнєвих традицій культури мови перекладу» [Карабан 2004, с. 326].

Під граматичною трансформацією вчений розуміє «зміну граматичних характеристик слова, словосполучення або речення у перекладі» [Карабан 2018, с 20].

А лексико-граматичні трансформації, за словами В. Карабана – це «змішані трансформації, які складаються з граматичних та різного роду лексичних трансформацій» [Карабан 2018, с 22].

Далі розглянемо детальніше кожен вид трансформацій. Серед **лексичних трансформацій** можемо виділити: адаптивне транскодування, транскрипцію, транслітерацію, калькування, описовий вид перекладу, конкретизацію, генералізацію, додавання, опущення та змістовий розвиток.

Транскрипція – спосіб передачі звучання слова, а **транслітерація** полягає у відтворенні літерного складу слова іншою мовою. Розглянемо приклади термінів індустрії краси: *highlighter* – «хайлайтер», *peeling* –

«пілінг», *comedones* – «комедони», *primer* – «праймер». В цих термінах відстежується транскрипція [Fashion Dictionary, 2023].

Retinol – «ретинол», *lifting affect* – «ліфтинг ефект», *toner* – «тонер», *bronzer* – «бронзер», В цих термінах можемо відстежити транслітерацію.

Адаптивне транскодування використовується, коли слово вихідної мови адаптується до фонетичних або граматичних особливостей мови перекладу. Наприклад: *formulas* – «формули», *discoloration* – «дисколорація «зміна кольору», *photosensitising* – «фотосинтезуючий», *regeneration* – «регенерація», *hyperpigmentation* – «гіперпігментація» [The Skin-Care Glossary, 2018].

Калькування є одним із найпростіших способів перекладу термінів і полягає у виконанні буквально дослівного перекладу. У сфері індустрії краси це можна проілюструвати такими прикладами: *moisturizing cleansing milk* – «зволожуюче очищуюче молочко», *anti-aging products* – «антивікові продукти», *hydrating serum* – «зволожуюча сироватка», *female hair* – жіноче волосся». У цих прикладах українська відповідність англійських термінів формується шляхом вибору першого словникового відповідника кожного компонента. Такий метод дозволяє зберегти синтаксичну структуру речення завдяки прямій відповідності між граматичними формами вихідної та цільової мов.

Трансформація калькування може застосовуватись не тільки для усіх компонентів багатоконпонентних термінів, а й для відтворення його окремих компонентів [Сніговська 2016].

Описовий переклад. Це ефективний прийом перекладу, який використовується для передачі змісту елементів вихідної мови у вигляді словосполучень або більш детальних конструкцій у мові перекладу. Для описового перекладу характерні такі вимоги:

- 1) переклад повинен відображати зміст;
- 2) поняття не має бути надмірно деталізованим;
- 3) синтаксична структура не повинна бути складною;

Метод описового перекладу особливо корисний для пояснення технічних термінів чи професіоналізмів. Наприклад, у текстах, призначених широкій аудиторії, описовий переклад допомагає подати інформацію у зрозумілішій та доступнішій формі. Проте цей метод може мати і свої недоліки. Він може збільшувати обсяг тексту і порушувати його стилістичну цілісність. Тому важливо знаходити баланс між описовим перекладом та використанням інших трансформацій, аби зберегти змістовність тексту. Наведемо приклади використання описового перекладу серед термінів б'юті індустрії:

- 1) *cake-y looking face* – «обличчя, на якому дуже багато тонального засобу, що надає шкірі дивної текстури»;
- 2) *dewy skin primer* – «зволожуючий праймер, що надає сяяння шкірі»;
- 3) *all-In-one palette* – «універсальна палетка, яка містить у собі усі необхідні декоративні косметичні засоби, такі як тіні, бронзер, хайлайтер»;
- 4) *chemical-peel active ingredients* – «хімічний пілінг, що містить активні інгредієнти»;
- 5) *water-based moisturisers* – «зволожувальні засоби на водній основі»;
- 6) *skincare hero* – «головний засіб для догляду за шкірою» або «найкращий засіб догляду за шкірою»;
- 7) *to ensure a long-lasting look* – «забезпечити вигляд (макіяж), який довго тримається».
- 8) *surface-level wrinkle reduction* – «зменшення поверхневих зморшок».
- 9) *brightening serum* – «сироватка для висвітлення пігментних плям».
- 10) *slacker-looking complexion* – «обличчя, яке виглядає втомленим»

Додавання – це перекладацький прийом, який полягає у збільшенні кількості слів для повнішого розкриття семантичного та граматичного значення оригіналу. Цей метод застосовується в таких випадках: синтаксичні відмінності між мовами, відсутність прямого еквівалента, та іноді суто зі стилістичних міркувань.

У процесі перекладу метод додавання може передбачати появу прийменників або додаткового пояснення, що уточнюють значення при перекладі на українську мову, наприклад: *hair care* – догляд за волоссям, *skin care products* – «продукти для догляду за волоссям», *a gentle cleanser* – «ніжний гель для обличчя», *hydrating facial oil* – «зволожуюча олія для обличчя», *brow scrub* – «скраб для брів», *lip creams* – «креми для губ», *basic hair care* – «базовий догляд за обличчям», *pigment-producing cells* – «клітини, що утворюють пігмент», *facial scrubs* – «скраби для обличчя», *skincare routine* – «догляд за обличчям», *body wash* – «гель для душу», *anti-pimple products* – «засоби проти прищів». [The Skin-Care Glossary, 2018].

Вилучення або опущення (омісія) – це трансформація, яка полягає у видаленні інформації, яка може бути надмірною. Такий метод дозволяє уникнути перенавантаження тексту та спростити структуру речення чи словосполучення. Розглянемо приклади термінів сфери краси:

1) *moisturizing cleansing milk* – «очищуюче молочко». Слово «зволожуючий» опущено, оскільки більшість таких засобів вже мають відповідний ефект, тому інформацію може бути зрозуміло з контексту.

2) *skin barrier function* – «бар'єрна функція». Слово *skin* можна опустити, якщо з контексту зрозуміло, що мова йде про шкіру та її бар'єр.

Такий метод перекладу сприяє більш природньому звучанню, зберігаючи його інформативність та функціональність.

Конкретизація – це лексико-семантична трансформація перекладу, при якій замість загальних понять використовуються більш конкретні, точні або вузькі за значенням слова чи фрази. Ця трансформація дозволяє зробити текст зрозумілішим для цільової аудиторії, особливо коли контекст вимагає додаткового уточнення чи пояснення. Необхідність застосування цієї трансформації безпосередньо залежить від смислового обсягу конкретного слова, що є невід'ємною частиною смислового навантаження лексичної одиниці [Корунець 2000].

В англійській мові часто використовуються узагальнюючі слова, такі як *care*, *product*, або *item*, які в українській мові потребують більш точного перекладу, залежно від контексту. Якщо дослівний переклад викликає непорозуміння, вибираються конкретніші варіанти. Можемо навести приклади з термінів індустрії краси.

1) *skincare products* – «засоби догляду за шкірою». В українській мові слово *products* уточнюється як «засоби», оскільки «продукти» можуть бути занадто загальними і викликати плутанину.

У термінах б'юті індустрії конкретизація є важливим перекладацьким прийомом для забезпечення точності опису функцій та властивостей засобів.

Наприклад термін *skincare routine* означає «догляд за шкірою». Проте при перекладі фрази: *Have you done your skincare routine ?* – «Ти зробила свій догляд за шкірою?» – ми маємо уточнити який саме догляд мається на увазі, *morning or evening* («ранковий чи вечірній»). Також важливо вказати, які саме засоби використовуються для догляду.

Генералізація. Цей метод менш поширений, проте теж займає своє місце серед лексико-семантичних трансформацій. Йдеться про заміну певного поняття більш абстрактним або загальним поняттям, яке відповідно до логіки формування думки замінює одиницю вихідної мови одиницею з більш ширшим значенням. Перекладачі часто вдаються до генералізації, коли мова йде про назви магазинів чи марки автомобілів, що можуть бути незнайомими або незрозумілими читачам іншої культури. Основною метою цього прийому є спрощення тексту або уникнення невідомих чи важких для сприйняття термінів.

Можемо навести приклад терміну *micellar water*, що при перекладі на українську мову означає «міцелярна вода». Однак, використовуючи прийом генералізації, можемо спростити переклад до «засіб для очищення», оскільки це охоплює не лише міцелярну воду, а й інші засоби з подібним складом та функцією, наприклад лосьйони або рідини для зняття макіяжу.

Іншим прикладом є *acne-prone skin* – «шкіра, схильна до утворення акне». Використавши генералізацію, можна спростити переклад, зазначивши «шкіра, яка схильна до висипань», що охоплює усі види недоліків, такі як висипання, прищі або почервоніння.

Отже, якщо порівняти ці два методи, можна затвердити, що генералізація може спрощувати текст, як в позитивному, так і в негативному сенсі. Вона здатна зробити переклад доступним, але при цьому упустити важливі моменти чи деталі, що можуть бути суттєвими для розуміння опису продукту або процедури. А ось конкретизація є більш важливим методом у сфері індустрії краси, оскільки вона дозволяє передати точність та підкреслити важливі моменти. У сфері б'юті індустрії важливо не лише описувати функції або властивості, а й передавати емоційність та точність. Тому у перекладі англійських термінів сфери краси доцільно поєднувати ці два методи.

Змістовий розвиток. Трансформацію змістового розвитку ще називають модуляцією, як прийом при перекладі, який означає відхід від прямої словникової відповідності даному слову чи словосполученню. Таким чином, принципово змістовий розвиток не відрізняється від більш простих прийомів лексичної трансформації, конкретизації і генералізації.

Наведемо приклад із сфери краси, де наявна трансформація змістового розвитку: *glow with this revolutionary serum* – «сяйте завдяки цій **революційній** сироватці». Слово «революційна», може бути не дуже зрозумілим для цільової аудиторії, тому при перекладі використано синонім. «Сяйте завдяки цій **інноваційній** сироватці», що зберігає сенс, але є більш зрозумілим і звучить природньо.

Граматичні трансформації у свою чергу є методами, що реалізуються на морфологічному або синтаксичному рівні мови. Вони дозволяють адаптувати структуру термінів вихідної мови відповідно до норм мови перекладу, зберігаючи при цьому точність передачі значення.

Розглянемо основні види граматичних трансформацій:

Перестановка слів. Ця техніка застосовується для узгодження порядку слів між мовами з різними граматичними структурами. Тобто транспозиція змінює порядок слів словосполучення, наприклад: *skin barrier function* – «функція бар'єру шкіри», *skin type* – «тип шкіри», *dead skin cells* – «відмерлі клітини шкіри», *skin texture* – «текстура шкіри», *cell regeneration* – «регенерація шкіри», *skin smooth* – «гладкість шкіри», *anti-wrinkle injections* – «ін'єкції проти зморшок» [Fashion Dictionary, 2023].

Заміна. Заміна є важливим методом при перекладі, адже забезпечує адекватність перекладу та природне звучання для точної передачі змісту. [Волченко, Нікішина 2015]. Крім того, заміни можуть зазнати не тільки окремі одиниці, але й цілі конструкції. Трансформація заміни характеризується заміною частин мови або заміною членів речення.

Заміна частин мови. Це техніка перекладу, при якій граматична категорія, структура слова чи словосполучення змінюється в процесі перекладу, для досягнення адекватності перекладу. Ця трансформація характеризується такими підвидами: прономіналізація – заміна іменника займенником; субстантивація – семантично-синтаксичний перехід прикметника або дієприкметника в іменник; вербалізація – заміна дієслова іменником: Наприклад:

1) *mattifying products* – «матуючі продукти». У цьому випадку англійський дієприкметник за допомогою суфікса *-ing*, при перекладі на українську мову, трансформується у прикметник «матуючий».

2) *lipid barrier* – «ліпідний бар'єр». У давньому прикладі слово *lipid* є іменником, проте при перекладі на українську мову змінюється на прикметник «ліпідний».

3) *night cream* – «нічний крем». У давньому термінологічному словосполученні слово *night* є іменником, проте при перекладі на українську мову змінюється на прикметник «нічний».

Варто зазначити, що трансформації, які використовуються при перекладі термінів, тісно пов'язані із методом запозиченням слів з інших

мов. Результати роботи дають підстави вважати, що певний пласт лексики, складається з запозичень з інших мов. За даними вчених, англійська мова на 70 відсотків складається із запозичень. Запозичення – це не тільки слово, яке запозичене з іншої мови, а й процес перенесення слова з однієї мови в іншу. Цей процес може бути короткочасним, або ж тривати кілька років, як це неодноразово траплялось в історії. Багато мов світу не тільки приймають запозичення, а й активно адаптують їх до своїх граматичних особливостей, вимови та сполучуваності з іншими лексичними одиницями.

Б'юті індустрія – це досить молода галузь, яка постійно розвивається. В останні десятиліття її термінологія набула міжнародного характеру, ставши відкритою для взаємного збагачення і готовою запозичувати нові елементи (наприклад: *palette* – «палетка», *exfoliation* – «ексфоціація», тобто відлущення, *hydration* – «зволоження», *pigmentation* – «пігментація», *serum* – «сироватка»).

Застосування методу запозичення дозволяє зробити важливе зауваження, що перш ніж приступати до перекладу, необхідно врахувати аудиторію, для якої цей переклад здійснюється. Наприклад, для молодіжної аудиторії терміни *nude* або *primer*, не завжди потребують дослівного перекладу, а інколи можуть використовуватись без змін. Проте для старшої аудиторії, представникам якої важче адаптувати англійську мову, варто зазначити, що *nude* – це «колір, який має тілесні відтінки», а *primer* – це «база під макіяж», що наноситься першою».

За нашими спостереженнями, переклад термінів та речень із текстів сфери б'юті індустрії з англійської мови на українську містить велику кількість різних трансформацій. Далі розберемо детальніше приклади речень, із текстів сфери краси, узятих з таких джерел як: глосарії, статті, веб-сайти та журнали, які ілюструють використання різних перекладацьких трансформацій у контексті б'юті індустрії:

Experts say the beauty industry is now witnessing a convergence of longevity science and cutting-edge anti-ageing methods, birthing a new

generation of products that go beyond mere surface-level wrinkle reduction [Hull 2024]. Розглянемо власний переклад даного речення. «Експерти стверджують, що індустрія краси зараз переживає об'єднання **науки про довголіття та інноваційних методів боротьби зі старінням**, породжуючи нове покоління продуктів, які виходять за рамки простого зменшення зморшок на поверхневому рівні». Розглянемо трансформації, які були використані нами при перекладі даного речення:

а) конкретизація: *cutting-edge anti-ageing methods* – «інноваційних методів боротьби зі старінням». У перекладі термін *anti-aging* уточнено, як «інноваційні». Також в даному словосполученні присутня трансформація перестановки слів разом з додаванням та описовим перекладом (*anti-ageing methods* – «методи боротьби зі старінням»). Важливо зазначити, що слово *anti-ageing* перекладено за допомогою суфікса *anti*, який означає «проти», тобто більш точним поясненням буде переклад «методи проти старіння».

б) генералізація, додавання та перестановка слів: *longevity science*. Дослівно термін означає «наука про тривалість життя», однак при перекладі використано більш загальне слово «наука про довголіття». Як бачимо, у цьому випадку при перекладі також використано перестановку слів разом з додаванням, тобто ми змінюємо порядок слів: спочатку *science* «наука», а потім *longevity* «довголіття», причому при перекладі з'являється прийменник «про», що і свідчить про наявність методу додавання.

Mesotherapy is a treatment that involves teeny-tiny injections of popular ingredients to promote collagen and elastin, while boosting your cell metabolism [Hull 2024]. Розберемо власний переклад цього речення. «**Мезотерапія** – це лікування, яке включає крихітні ін'єкції популярних інгредієнтів, **для стимуляції вироблення колагену та еластину**, прискорюючи метаболізм клітин». Проаналізуємо застосовані трансформації у цьому реченні:

а) заміна частин мови та додавання: *to promote collagen and elastin* («для стимуляції вироблення колагену та еластину»). Англійське дієслово *to promote* замінено іменником «стимуляція». Крім того, наявна трансформація

додавання: для більш природнього звучання додається слово (вироблення), щоб зробити переклад більш точним і логічним.

b) адаптивне транскодування: *mesotherapy* – «мезотерапія».

c) опущення та граматична заміна: *while boosting your cell metabolism* – «для стимуляції вироблення колагену та еластину». При перекладі опущено слово *while* («в той час як»), слово *cell* («клітина») та займенник *your* («твій, ваш»). Також тут є граматична заміна: герундій *boosting* перетворено на іменник «прискорення».

d) транскрипція: *collagen, elastin* – «колаген», еластин».

e) транслітерація: *metabolism* – «метаболізм».

Place the eye masks under your eyes 15 minutes before you begin applying your makeup for instantly brightened and de-puffed eyes [20 PMASB]. Подамо власний переклад цього речення. «**Помістіть патчі під очі за 15 хвилин до нанесення макіяжу**, для миттєвого освітлення очей та позбавлення набряків». Проаналізуємо застосовані трансформації у цьому реченні:

a) заміна частин мови: *place the eye masks under your eyes 15 minutes before you begin applying your makeup*. В англійському варіанті дієслово *place* стоїть на початку та несе наказовий спосіб (покладіть), а далі підрядна частина, яка вказує на дію перед початком нанесення макіяжу. При перекладі на українську мову використано заміну частин мови: замість підрядної конструкції (*before you begin applying*), використано іменникову форму «до нанесення».

b) опущення: *under your eyes* – «під очі». Тут спостерігається опущення займенника *your*.

c) конкретизація: *eye masks*. В англійській мові маски під очі (*eye masks*) має ширше значення і може включати різні засоби для догляду за очима. В українській мові словосполучення перекладено «патчі під очі» як засіб, що доглядає за зоною під очима та прибирає набряки під очима.

Blending makeup with your fingertips can leave you with an uneven application and a cake-y looking face [20 PMASB]. Проаналізуємо, як було

здійснено власний переклад даного речення. **«Нанесення макіяжу кінчиками пальців може залишити нерівномірне покриття та обличчя з ефектом «штукатурки».** Проаналізуємо трансформації, які були використані нами для перекладу цього речення:

а) заміна частин мови та калькування: *blending makeup with your fingertips* – «нанесення макіяжу кінчиками пальців». Як бачимо, герундій *blending* замінено іменником «нанесення», що краще відповідає нормам української мови.

б) описовий переклад: *a cake-y looking face* – «обличчя з ефектом штукатурки». Також цікаво зазначити, що дане словосполучення містить адаптовану метафору, яка краще передає переклад без негативних асоціацій.

в) омісія (опущення): *can leave you with* – «може залишити», де при перекладі опущено займенник *you*.

The high-definition cosmetic sponge applicator ensures streak-free application [20 PMASB]. Проаналізуємо переклад даного речення, виконаний нами. **«Косметичний спонж-аплікатор високої якості забезпечує нанесення без смуг».** Розглянемо трансформації, використані для перекладу даного речення:

а) *the high-definition cosmetic sponge applicator* – «косметичний спонж-аплікатор високої якості». Цей вираз містить велику кількість різноманітних трансформацій перекладу. Розглянемо детальніше:

1) перестановка слів (транспозиція). В англійському варіанті прикметники стоять перед іменниками, в українській мові для природності використано транспозицію, та змінено порядок для природності звучання перекладу.

2) конкретизація – уточнення, що йдеться саме про спонж-аплікатор, високої якості.

3) адаптація, де вираз *sponge applicator* перекладено як «спонж», замість дослівного перекладу «губка» для стилістичної відповідності.

4) калькування у виразі *high-definition*.

б) описовий переклад та заміна частин мови: *streak-free application* – «нанесення без смуг», і так як *streak-free* є прикметником, при перекладі на українську його замінено на конструкцію з іменником та прийменником «без смуг».

Due to a loss of elasticity, the skin can no longer return to its original shape, which results in the appearance of fine forehead and eye wrinkles as well as deep frown lines. Unlike laugh lines that tell a story of smiles and laughter, many people find frown lines annoying and wish to get rid of them as quickly as possible [PD]. Пропонуємо до розгляду свій переклад даного речення. «Через втрату еластичності шкіра більше не зможе мати початкову форму, що призводить до появи **дрібних зморшок на лобі та під очима**, а також глибоких зморшок. На відміну від мімічних зморшок, які **розповідають історію посмішок і сміху**, багатьох людей дратують зморшки від хмурення, і вони прагнуть їх позбутися якомога швидше». Проаналізуємо трансформації, використані нами для перекладу цього речення:

а) описовий переклад: *fine forehead and eye wrinkles* – «дрібних зморшок на лобі та під очима»;

б) калькування: *tell a story of smiles and laughter* – «розповідають історію посмішок і сміху»;

The day before you leave, work over your face and body with a scrub in the morning, making sure to use a more delicate product for the face. It will get rid of dead skin cells (which allows the skin to tan evenly all over the body) plus it stimulates microcirculation and optimizes hydration [GBRS]. Запропонуємо власни переклад даного речення. «За день до від'їзду, **обробіть обличчя та тіло скрабом**, переконавшись у використанні більш делікатного засобу для обличчя. Це допоможе позбутися відмерлих клітин шкіри (що дозволяє засмазі рівномірно лягати по всьому тілу), а також **стимулює мікроциркуляцію і оптимізує зволоження**». Розберемо, які трансформації використано у цьому реченні:

а) опущення та конкретизація: *work over your face and body with a scrub* – «обробіть обличчя та тіло скрабом». Зазначимо, що слово *work over* уточнено, як «обробіть», а також при перекладі опущено займенник *your*.

б) калькування та адаптивне транскодування: *stimulates microcirculation and optimizes hydration* – «стимулює мікроциркуляцію і оптимізує зволоження». При перекладі виразу застосовано калькування. А у слові *microcirculation* – «мікроциркуляція» окремо використано адаптивне транскодування. .

The ultra-fine and non-greasy formula of the UV Perfect gets quickly absorbed into the skin and provide a photo-stable broad spectrum protection to help guard skin's fairness, colour, and visible youth [GBRS]. Проаналізуємо свій переклад даного речення. «Ультратонка та нежирна формула UV Perfect швидко поглинається шкірою і забезпечує **фотостабільний захист широкого спектру дії, допомагаючи зберегти її природну красу, колір і видиму молодість**». Розберемо, які трансформації використано у цьому реченні:

а) додавання та перестановка слів: *photo-stable broad-spectrum protection* – «фотостабільний захист широкого спектру дії». Бачимо, що при перекладі словосполучення використано перестановку слів, а у термінологічній одиниці *broad-spectrum* додано слово «дії» для точності та природнього звучання, .

б) змістовий розвиток: *to help guard skin's fairness, colour, and visible youth* – «допомагаючи зберегти її природну красу, колір і видиму молодість». Вираз *skin's fairness* змінено на «природну красу». У контексті української мови термін *fairness* означає «світлість», тобто світлий відтінок шкіри, та може мати неоднозначне значення, тому модуляція підкреслює більш зрозуміле значення.

This peeling gel is the latest beauty buzz when it comes to our quest for a perfect complexion. What exactly does it do? In brief, it improves skin texture and brightens the complexion. This hybrid mix of water and gel provides the base for

two chemical-peel active ingredients – 3% glycolic acid to smoothe the skin and boost renewal of the epidermis, alongside A-Hydroxyl to combat age spots [GFSWFG]. Проаналізуємо наш переклад цього речення. «Цей пілінг-гель – **новий хіт** у догляді за шкірою для тих, хто прагне досконалого тону шкіри. Що ж саме він робить? Коротко кажучи, він **покращує текстуру шкіри та освітлює колір обличчя**. Ця гібридна суміш з води та гелю є **основою для двох активних інгредієнтів хімічного пілінгу**: 3% гліколевої кислоти для розгладження шкіри та стимуляції оновлення **епідермісу**, а також **A-гідроксили** для **боротьби з пігментними плямами**». Розглянемо трансформації, використані у даному реченні:

a) заміна частини мови: *provides the base for two chemical-peel active ingredients* – «є основою для двох активних компонентів хімічного пілінгу»), де дієслово *provide* («забезпечувати»), замінено на дієслово з іменником «є основою» для природнього звучання тексту.

b) модуляція та перестановка слів: *improves skin texture and brightens the complexion* – «покращує текстуру шкіри та освітлює тон»). Вираз *brightens the complexion* перекладено як «освітлює тон» враховуючи контекст про догляд за шкірою, замість дослівного перекладу «освітлює обличчя». Також у виразі *skin texture* («текстура шкіри») наявна перестановка слів.

c) модуляція: *this peeling gel is the latest beauty buzz* – «цей пілінг-гель – це останній тренд у світі краси». Переклад стилістично адаптовано до тексту рекламної сфери б'юті індустрії. У виразі *the latest beauty buzz* – «новий хіт», наявна трансформація модуляції. Слово *buzz* перекладено як «хіт», що відповідає контексту сфері індустрії краси.

d) транслітерація: *A-Hydroxyl* – «А-гідроксили».

e) заміна частини мови:

1) інфінітив *to smooth* – «згладжувати» замінено іменником «розгладження»;

2) інфінітив *to combat* – «боротися» замінено іменником «для боротьби»;

f) конкретизація: *complexion*. Замість дослівного перекладу «комплексія» змінено на «колір обличчя» для природності звучання тексту.

g) транслітерація: *epidermis* – «епідерміс».

Non-comedogenic products do not block pores and are light enough to allow the skin to breathe, reducing the risk of breakouts [Skincare glossary 2022].

Розглянемо власний переклад речення. «Некомедогенні засоби **не закупорюють пори** та мають **легку текстуру, що дозволяє шкірі дихати**, знижуючи ризик виникнення висипань». Проаналізуємо трансформації, використані у даному реченні:

a) модуляція: *light enough to allow the skin to breathe* – «легка текстура, яка дозволяє шкірі дихати». Буквальний переклад *light enough* («достатньо легкі») передано як «легка текстура».

b) змістовий розвиток: *breakouts* передано як «поява висипань» у косметичному контексті. Проте етимологічне значення цього слова означає «прорив», яке утворене з двох основ *break* («ламати») та *out* («назовні»).

c) калькування: *allow the skin to breathe* – «дозволяє шкірі дихати»;

d) конкретизація: *do not block pores* – «не забивають пори». Замість загального перекладу «блокувати», використано більш точний переклад «забивати», що є звичним значенням у косметології.

Not everyone can tolerate fragranced products and many people prefer fragrance-free skincare products which are designed for those with easily irritated skin [Skincare glossary 2022]. Розберемо переклад цього речення,

виконаний нами. «Не всі можуть переносити **ароматизовані засоби**, і багато людей віддають перевагу **доглядовій косметиці без запаху**, яка підходить для чутливої та схильної до подразнень шкіри». Дослідимо трансформації, які були застосовані у цьому реченні:

a) перестановка слів: *fragrance-free skincare products* – «доглядова косметика без запаху».

b) описовий переклад: *easily irritated skin* – «чутлива шкіра, яка схильна до подразнень».

Often found in moisturisers, they can give the appearance of firmer, bouncier and younger-looking skin [Skincare glossary 2022]. Проаналізуємо, як було здійснено власний переклад цього речення. «Часто присутні в зволожувальних засобах, вони можуть створювати ефект більш пружного, еластичного та молодшого вигляду шкіри». Дослідимо трансформації, які були застосовані у цьому реченні:

b) описовий переклад, модуляція, часткове калькування слів та транспозиція: *they can give the appearance of firmer, bouncier and younger-looking skin* – «вони можуть створювати ефект більш пружного, еластичного та молодшого вигляду шкіри». Як бачимо, при перекладі на українську мову змінено порядок слів при. Спостерігаємо трансформацію модуляції, при якій слово *bouncier* адаптовано як «еластичний», та слово *appearance* замість прямого перекладу «зовнішність» адаптовано до «ефект» при врахуванні стилістичних засобів української мови та косметичного контексту.

Moisturising, smoothing, brightening, tightening, restructuring, and plumping – *when it comes to face masks, people with a normal skin type are spoiled for choice* [HTCAFMTRFYS]. Проаналізуємо, як було здійснено власний переклад цього речення: «Зволоження, розгладження, освітлення, підтягування, відновлення та надання об'єму – коли справа доходить до масок для обличчя, власники нормального типу шкіри мають величезний вибір». Розберемо, які трансформації було використано при перекладі даного речення:

a) заміна частини мови: *moisturising, smoothing, brightening, tightening, restructuring, and plumping*, а саме герундія (*moisturising, smoothing, brightening, tightening, restructuring, and plumping*) на іменники («зволоження, розгладження, освітлення, підтягування, відновлення та надання об'єму»).

b) калькування та перестановка слів: *normal skin type* – «нормальний тип шкіри». Помітно, що є перестановка слів у виразі *skin type* («тип шкіри») при перекладі на українську мову.

*The skin needs **mattifying anti-pimple products** that help to regulate **sebum production** without overdrying the skin* [How to Get Rid of Pimples]. Розберемо, як було перекладено нами дане речення. «Шкіра потребує матуючих засобів проти висипань, які допомагають регулювати вироблення шкірного сала, не пересушуючи шкіру». Виокремимо трансформації, які ми використали у цьому реченні:

а) перестановка слів та калькування: *mattifying anti-pimple products* – «матуючі засоби проти висипань». Можемо бачити метод перестановки слів, де в англійському варіанті слово *mattifying* стоїть перед *anti-pimple*, а в українському перекладі порядок слів змінено. Також присутнє часткове калькування фрази *mattifying products* («матуючі засоби»).

б) описовий переклад: *sebum production* – «вироблення шкірного сала».

*Our **anti-inflammatory**, **mattifying mask** is a great choice if you want to get an oily **T-zone**, inflammation, **blind pimples (or underground pimples)** and **blackheads** under control* [How to Get Rid of Pimples]. Розберемо власний переклад цього речення. «Наша **протизапальна** матуюча маска – чудовий вибір, якщо ви хочете контролювати жирну Т-зону, запалення, **підшкірні прищі (або «підземні прищі»)** і **чорні цятки**». Розберемо, які трансформації використано у цьому реченні:

а) транскрибування та часткове калькування: *T-zone* – «Т-зона». Збережено значення специфічного виразу, що є стандартним у косметичній термінології, і позначає частину обличчя у вигляді літери «Т», яка охоплює чоло, ніс та підборіддя.

б) калькування та описовий переклад: *blind pimples (underground pimples)* – «сліпі прищі», «підшкірні прищі». Як бачимо, при перекладі цього термінологічного сполучення було використано кальку, разом з описовим перекладом, тобто мова йде про прищі, які є невидимими тому, що знаходяться не на поверхні, а під шкірою. Таким чином пояснюється фізіологічний процес появи прищів.

с) модуляція: *blackheads* – «чорні цятки».

Далі наведемо приклади окремих виразів або словосполучень та дослідимо їх перекладацькі трансформації:

1) конкретизація: *gently rub the cream in* – «ніжно втирати крем» – при перекладі уточнюється прикметник «ніжно»;

2) калькування: *to smooth out wrinkles* – «розгладжувати зморшки»;

3) описовий переклад: *to rinse off all the dirt and makeup* – «змивати бруд та макіяж»;

4) конкретизація: *to rejuvenate the complexion* – «освіжати або відновлювати колір обличчя», де слово *rejuvenate* передано як «освіжати або відновлювати»

5) калькування та транслітерація: *to apply the bronzer all over the face, neck and décolleté* – «наносити бронзер на обличчя, шию та декольте». Спостерігаємо калькування усього виразу та окремо транслітерацію слова *bronzer*.

6) калькування: *to hide spots and flaws or blemishes of the skin* («приховувати плями, вади або недоліки шкіри»). Цікаво що, у цьому виразі присутня синонімія слів *flaws or blemishes*.

7) описовий переклад: *to use eyelash curlers* – «використовувати щипці для завивки вій»;

8) перестановка слів: *skin glowing with health* – «сяюча здоров'ям шкіра»;

9) транскрипція: *nail art* – «нейл арт»;

10) адаптивне транс кодування: *sclerotherapy* – «склеротерапія»;

11) транскрипція: *microblading* – «мікроблейдінг»;

12) адаптивне транс кодування: *brow lamination* – «ламінування брів». У термінологічному словосполученні бачимо транс кодування слова *lamination* («ламінування») [Jones 2024].

Виокремимо з цього переліку, що останні чотири терміни є спеціалізованими термінами, що відносяться до позначення новітніх

косметичних процедур. Такі терміни зазвичай піддаються транскрипції, калькуванню або методу запозичення.

Отже, детальний аналіз фактичного матеріалу дозволяє стверджувати, що тексти сфер індустрії краси насичені різними перекладацькими трансформаціями.

Правильне використання цих методів перекладу дозволяє текстам індустрії краси зберегти свою унікальність та індивідуальність.

У цьому розділі виокремлено особливості перекладу термінів б'юті індустрії:

1. У ході вивчення термінології індустрії краси було систематизовано основні лексичні, синтаксичні, структурні та граматичні особливості термінів.

2. Ґрунтуючись на огляді текстів індустрії краси, було сформовано групи термінів, в залежності від їх використання та структури. Це можуть бути прості або складні терміни, однокомпонентні чи багатоконпонентні.

2. Найчастіші методи перекладу включають: транслітерацію, калькування, описовий переклад, модуляцію, транскрипцію. Крім того перекладачам часто потрібна комбінація цих методів або додаткові методи для забезпечення адекватності перекладу. Іноді застосовуються такі трансформації як: генералізація або конкретизація. Велика кількість термінів запозичена в українську мову.

3. Головною вимогою перекладу є адекватність та обґрунтованість. Перекладач має провести аналіз вихідного тексту, словників та контексту, створити низку семантичних відповідностей між двома мовами для опису певних характеристик або виокремити специфічні особливості, перш ніж приступати до перекладу. Перекладач повинен мати високий та глибокий рівень мови і фахове розуміння специфіки певної галузі.

ВИСНОВКИ

Сьогодні індустрія краси дедалі частіше впливає на формування образу та способу життя людини. Ключовий елемент фахової мови – це термінологія, яка постійно розвивається й адаптується до умов глобалізації. Джерелами наповнення термінології б'юті індустрії є суміжні сфери такі як медицина, біологія, або хімія. Індустрія краси є динамічною та багатогранною галуззю, яка потребує високопрофесійної мовної підготовки. Проведене дослідження всебічно розкриває теоретичні та практичні аспекти перекладу косметичних термінів та демонструють зв'язки між лінгвістикою, галузевою термінологією та сучасним перекладознавством.

1. У ході дослідження було визначено поняття «термін», проаналізувавши праці багатьох вчених. Терміни є мовними одиницями (слово або словосполучення), які позначають загальні, абстрактні або конкретні поняття певної галузі. Вони слугують для збереження й передачі інформації між фахівцями. Терміни б'юті індустрії представляють собою слова або словосполучення, які описують дії, процеси, прилади, методи та засоби цієї забезпечуючи ефективну комунікацію між фахівцями. Крім того, було проаналізовано групи термінів залежно від спеціалізації: загальнонаукові, міжгалузеві та вузькоспеціальні.

2. Термін має відповідати наступним вимогам: точність, системність, вмотивованість, несуперечливість семантиці, відповідність нормам мови, сучасність, милозвучність і співвіднесеність з фаховим поняттям. Термінологія індустрії краси переважно складається з іменників (більшість яких у однині), а також прикметників, дієслів в інфінітиві, дієприкметників та дієприслівників. Можемо виокремити типові моделі терміносполук, які включають: **N+N**, **Adj+N**, **PartII+N+N**, та багатокomпонентні моделі: **Adj+N+N+N+N**, **N+Prep+Adj+N**, **Adj N+Adj+N**.

3. Терміни виконують такі функції: номінативну, семантичну, комунікативну, прагматичну, а також функції класифікації та систематизації.

4. Терміни сфери краси можна класифікувати за тематичними групами: функціональні терміни, які включають терміни, які позначають доглядові засоби (*skincare products, anti-wrinkle products*), продукція для макіяжу та інструменти (*makeup brushes, makeup blenders, eyelash curlers*), специфічні дії продукту для позначення стану (*natural-looking makeup*); терміни, що описують косметичні засоби (*facial peeling gel, face masks, masks for dry skin*) або терміни для опису декоративної косметики (*lip creams, bronzer, highlighter, foundation, mascara*); терміни, що позначають компоненти складу (*salicylic acid, ceramides*); терміни, що позначають ефект (*lifting affect, brightening, mattifying, glowing*); терміни, що можуть описувати стан (*acne-prone skin, super sensitive skin*); терміни, що позначають назви процедур (*sclerotherapy, microblading*);

5. У процесі перекладу найчастіше використовуються такі трансформації: лексичні – транслітерація (*bronzer* – «бронзер», *toner* – «тонер»), транскрипція (*retinol* – «ретинол»), описовий переклад (*dewy skin primer* – «зволожуючий праймер, що надає сяяння шкірі»); калькування (*hydrating serum* – «зволожуюча сироватка»), транскодування (*hyperpigmentation* – «гіперпігментація»), модуляція (*blackheads* – «чорні цятки»), додавання (*hair care* – догляд за волоссям, *skin care products* – «продукти для догляду за волоссям») та опущення (*moisturizing cleansing milk* – «очищуюче молочко»), та граматичні – перестановка слів (*skin texture* – «текстура шкіри») та заміна (*lipid barrier* – «ліпідний бар'єр»). Значна частина англомовних термінів запозичена через запровадження нових косметичних продуктів і процедур. Це сприяє появі великої кількості неологізмів серед термінів індустрії краси. Неологізми представлені семантичними (*primer* – («праймер»), лексичними *tint* («відтінок») й авторськими видами (*skincare hero* – «герой у догляді за шкірою»), а також абрєвіатурами (*high-intensity focused ultrasound (HIFU)*). Додактовко використовуються такі трансформації як-от: генералізація та конкретизація. Нами було виявлено, що найпоширенішими трансформаціями при перекладі англомовних термінів

сфери краси є модуляція та описовий переклад. Окрім цього часто можемо спостерігати транслітерацію, заміну та перестановку слів, велику кількість запозичень та неологізмів, які збільшуються все частіше.

б. Увагу було приділено розгляду полісемії (*to glow* – «світитись або випромінювати світло»), а в термінології індустрії краси є значення у догляді за шкірою, а саме ефект здорової шкіри, яка сяє (*glow skin*), телескопії (*liplicious*), наявності метафоричних виразів (*thirsty skin, cat's eye, gold standart*), і евфемізмів (*lifting affect*).

Результати дослідження перекладу англійських термінів на українську мову відкривають можливості для більш глибокого вивчення термінології, дозволяють проводити порівняльний аналіз особливостей української та англійської термінології галузі індустрії краси. Це має теоретичну цінність для лінгвістики та практичну – для фахівців косметології та перекладачів.

Проведене дослідження розширює наукове розуміння перекладу фахових термінів, сприяє удосконаленню перекладацької практики та відкриває нові горизонти для подальших досліджень у цій сфері. Досягнення в галузі фізіології та біології людини дали можливість детально вивчити типи шкіри, структури волосся, що стали основою для розробки косметичних засобів, зокрема антивікових або омолоджуючих продуктів. Це, в свою чергу, сприяло розвитку численних б'юті процедур, терміни яких часто запозичуються. Особливо це стосується іменникових термінів, черед яких може не існувати точних еквівалентів лексичних одиниць в українській мові. У таких випадках популярністю користуються такі методи перекладу як описовий переклад, калькування та транскодування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абабілова Н. М., Білокамінська В. Л. Особливості перекладу термінів українською мовою. Молодий вчений. 2015. № 2(6). С. 126-128.
2. Азарова Л. Є., Жмурко Д. О. Проблеми української науково-технічної термінології. Проблеми науково-технічної термінології: тези доповідей III міжнародної наукової конференції. Львів, 1994. С. 18–20.
3. Байрачна А. Неологізми як один із головних факторів розвитку української мови. Управління розвитком. 2014. № 12. С. 99–100.
4. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. К.: Довіра, 2007. 205 с.
5. Бойко І. І. Основні ознаки та вимоги до терміна галузей косметології та естетичної медицини. Львівський філологічний часопис. 2018. № 3. С. 36-41.
6. Бойко І.І. Англійська термінологія косметології та естетичної медицини: генеза, структура, семантика, прагматика: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2019. 20 с.
7. Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кримець О. М. Фахова українська мова: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 272 с.
8. Волченко О.М., Нікішина В.В. Граматичні трансформації в англо-українському художньому перекладі. Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна. 2015. Випуск 54. С. 252–254.
9. Герд О. С. Проблеми становлення та впорядкування наукової термінології. *Питання мовознавства*. 1971. Вип. 1. С. 14–22.
10. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичний та соціолінгвістичний аспекти: монографія. Київ, 2000. 216 с.
11. Дудок Р. І. Проблеми значення терміна гуманітарній сфері: дис...д-р. філол. наук: 10.02.04. Львів: нац. ун-т ім. Івана Франка, 2011. 444 с.

12. Дудок Р. І., Висоцька О. Л. Термін та термінологія як об'єкти лінгвістичних досліджень. *Philology, sociology and culturology. Science, research, development. Monografia pokonferencyjna*. № 10. 2018. S. 67-76.
13. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова / 2-ге вид., доповн. Х.: Торгін, 2002. 448 с.
14. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2018. 656 с.
15. Карабан, В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури українською мовою. Вінниця: Нова Книга, 2004. 576 с.
16. Карась А. Семіотична перспектива інтерпретації реальності як дійсності. *Філософська думка*. 2008. №5. С. 16-29.
17. Карпіловська Є. Зміни у структурі сучасної української мови та можливості їх моделювання. *Українська мова*. 2011. № 2. С. 3–18.
18. Кияк Т. Р. Основи термінотворення. Семантичні та соціолінгвістичні аспекти . К. :Академія, 2000. 183 с.
19. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Київ: Нова Книга, 2000. 448 с.
20. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ: Академія, 2002. 367 с.
21. Крижанівська Г. Т. *Сучасний англомовний жіночий журнал як фемінно-маркований тип медіа-дискурсу*. Вісник Київського національного лінгвістичного університету, 2012. Т. 15. № 1. С . 81–87.
22. Ліпінська А. В. Науково-технічна термінологія: навч. посіб. для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2007. 219 с.
23. Лотте Д.С. Основы построения научно-технической терминологии: вопросы теории и методики. Москва: Изд-во АН СССР, 1961. 160 с.

24. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту: навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2012. 203 с.
25. Малевич Л. Д. Термінологічна полісемія: онтологія явища, різновиди, шляхи впорядкування. *Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць*. 2007. Вип. VII. С. 78-81.
26. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
27. Науменко А.П., Гордєєва А.Й. Практичний курс перекладу з англійської на українську: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 136 с.
28. Нікітіна Ф. О. Семантичні та словотворчі проблеми сучасної термінології. К.: Вища школа, 1978. 31 с.
29. Овсієнко Л. М. Термін як складник різних терміносистем. Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія: *Філологія. Журналістика*, 2022. № 33(72). С. 72-77.
30. Пертина О. С. Провідні характеристики термінології та терміносистеми . *Science and Education a New Dimension. Philology*, , 2018. Issue 176. VI (51). С. 62–65.
31. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови: підручник / 3-тє вид, перероб. і доповн. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан:, 2000. 248 с.
32. Процик І. Українська фізична термінологія на зламі ХІХ–ХХ століть. Л.: Видавничий центр Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка, 2004. 252 с.
33. Романова О. О. Спеціальна лексика української мови як об'єкт лінгвістичного дослідження: термін і номен. *Термінологічний вісник*, 2011. № 1. С. 55-62.
34. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2011. 844 с.

35. Скороходько Е. Ф. Термін як репрезентант комунікативної стратегії побудови наукового тексту. Мовні і концептуальні картини світу: зб. наук. праць. 2002. С. 204–210.
36. Словник української мови: в 11 тт. / ред. І.К. Білодід. Київ: Наукова думка, 1980. Т. 11. 699 с.
37. Сніговська О.В. Особливості перекладу англійських і новогрецьких Економічних багатокомпонентних термінів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Випуск 61. 2016. С. 329–332.
38. Стаховська Н. Термін як елемент системи мовного вираження спеціальних понять. *Українська термінологія і сучасність*: зб. наук. пр., 2001. Вип. IV. С. 277–280.
39. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник для мед. ВНЗ. Київ, 2017. 360 с.
40. Хацер Г.О. Терміни-словосполучення в англomовному юридичному дискурсі: аналіз композиційних процесів. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ». 2018. № 1 (15). С. 282-287.
41. Штепа П. Б. Словник чужослів. Торонто, 2002. 232 с.
42. Щерба Д. В. Поняття системи та структури в термінознавстві. Проблеми української термінології: збірник наукових праць, *Вісник Житомирського державного ун-ту ім. І. Франка*, 2006. С. 15–16.
43. Fischer R. Lexical Change in Present-Day English: A Corpus Based Study of the Motivation, Institutionalization, and Productivity of Creative Neologisms. 1998. 209 p.
44. Janssen M. Orthographic Neologisms Selection Criteria and SemiAutomatic Detection. Portugal: ILTEC, 2002. 24 p.
45. Karamysheva I. D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages: Textbook. Vinnytsia: "Nova Knyha Publishers", 2012. 320 p.

46. Lehrer A. Identifying and Interpreting Blends: An Experimental Approach. *Cognitive Linguistics*, 1996. Vol. 7. № 4. P. 359–390.
47. Newmark, P.A. A textbook of translation. Hertfordshire. Prentice Hall International, 1988. 225 p.
48. Rochelle L., Štekauer P. The Oxford Handbook of Compounding. Oxford / New York: Oxford University Press. 2009. 108 с.
49. Sager J. C. A practical Course in Terminology Processing. Philadelphia: John Benjamins, 1990. 264 p.
50. Sonneveld H., Loenning K. Introducing terminology, in Terminology. 1994. P. 1-6.
51. The World Book Encyclopedia Dictionary: Volume K-Z. Chicago, Copywrite, 1964. 2018 p. [WBED]

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

52. Бусел В. Український тлумачний словник (тезаурус) 250 000 слів та словосполучень. Перун, 2016. 1696 с.
53. (ODE) Oxford Dictionary of English. 2nd Edition (Revised). Oxford University Press, 2006. 2088 p.
54. Cambridge English Dictionary: Meanings & Definitions. Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>
55. Fashion Dictionary. Wunderlabel. 2023. URL: <https://wunderlabel.com/lab/fashion-dictionary/> (accessed: 20.10.24).
56. Rudnycky J. B. An Etymological Dictionary Of The Ukrainian Language: Vol. 1. 2018. 530 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

57. 20 Products Makeup Artists Swear By (But You've Never Heard of). 2015. URL: <https://www.youbeauty.com/beauty/13-products-makeup-artists-swear-by/>(accessed: 20.10.24).
58. Abelman D. 13 Best Retinols for Sensitive Skin, According to Dermatologists. 2024. URL: <https://www.glamour.com/gallery/best-retinol-for-sensitive-skin>(accessed: 20.10.24).
59. Edgar J., Binbaum C. The Skin-Care Glossary: A Comprehensive Guide to Everything You Need to Know. 2018. URL: <https://www.allure.com/story/skin-care-terms-glossary-definitions>(accessed: 20.10.24).
60. Get beach ready skin. URL: <https://www.lorealparis.co.in/beauty-magazine/skin-care-blogs/get-beach-ready-skin>(accessed: 20.10.24).
61. Get Flawless Skin With a Facial Peeling Gel. URL: <https://www.lorealparis.co.in/beauty-magazine/skin-care-blogs/get-flawless-skin-with-a-facial-peeling-gel>(accessed: 20.10.24).
62. How To Choose A Face Mask That's Right For Your Skin. URL: <https://www.lorealparis.co.in/beauty-magazine/skin-care-blogs/how-to-choose-a-face-mask-thats-right-for-your-skin>(accessed: 20.10.24).
63. How to Get Rid of Pimples. URL: <https://www.dalton-cosmetics.com/int/pimple-guide-how-to-get-rid-of-pimples>(accessed: 20.10.24).
64. Hull R. The Ultimate A-Z Glossary Of Beauty Terminology. 2024. URL: <https://sheerlux.com/beauty/beauty-glossary>(accessed: 20.10.24).
65. Jones L. Cosmetics & Makeup Vocabulary: English Words and Phrases. 2024. URL: <https://preply.com/en/blog/cosmetics-and-makeup-in-english-helpful-words-and-phrases/>(accessed: 20.10.24).
66. Makeup Ideas. URL: <https://www.stylecraze.com/articles/makeup/make-up-ideas/>(accessed: 20.10.24).
67. Pigmentation Disorders. URL: <https://www.dalton-cosmetics.com/int/pigmentation-disorders-causes-treatments>(accessed: 20.10.24).

68. Routledge: Taylor & Francis Group. URL: https://www.routledge.com/Textbook-of-Cosmetic-Dermatology/Baran-Maibach/p/book/9781482257342?srsId=AfmBOorx-4z3WUky4tvsEAaL0Hrb6faGiXBz4yowmkl_ZdI7QGrH4Rm1(accessed: 20.10.24).
69. Skincare glossary: all the skincare terms you need to know. 2022. URL: <https://upcirclebeauty.com/blogs/upcircle/skincare-glossary>(accessed: 20.10.24).
70. Stress Hives and Rashes. URL: <https://www.dalton-cosmetics.com/int/how-to-deal-with-a-stress-rash>(accessed: 20.10.24).

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти УМСФ

Я, Шуляка Олена Євгенівна, студент(ка) 2-го курсу магістратури, форми навчання заочної, факультету економіки, бізнесу та міжнародних відносин, спеціальність 035 «Філологія», освітньо-професійна програма 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», адреса електронної пошти llshuu2307@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Сучасна англомовна термінологія б'юті індустрії та специфіка її перекладу на українську мову» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/ згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата
(студента/ки)

Підпис

ПІП